

VIRU-NIGULA VALD

Aadress: Kasemäe 19, Kunda, 44107, Lääne-Virumaa
Üldtelefon: 325 5960

Avatud
E, T, K, N 08.00-17.00; R 08.00-15.00

Kodanike vastuvõtt
T 08.00-16.00; K 08.00-17.00

Maakorraldaja vastuvõtt
E, T 08.00-16.00

Vallavolikogu ja Vallavalitsuse istungite protokollidega saab tutvuda www.viru-nigula.ee

Viru-Nigula valla rahvaarv 31.01.2018. a seisuga on **5970** inimest.

Viru-Nigula valla kultuurijuht Keio Soomelt

Olen varasemalt töötanud kultuurijuhina Rakvere linnas ja Vaivara vallas. Võin vast öelda, et kunagisest Kesk-Eesti poisist on saanud virulane.

Suurimaks väljakutsuks kultuurivallas on hetkel ühtse süsteemi kujundamine – tänaseni tublit tööd teinud kultuuriasutused tuleb nii sisuliselt kui vormiliselt ühisesse pilti sobitada, et koostööst sünniks uusi silmapaistvaid sündmuseid ja märgilisi kultuurihetki. Võib ehk kõlada pisut kuivald, kuid usun, et väga korralikult laotud vundament on kasvulavaks tulevastele arengutele.

Meil ei tasu unistada, et ühinemisest sünniks mõni kardinaalne arenguhüpe, kuid kindlasti saame koostööst ja suuremate mastaapidest tekkivat sünergia ära kasutada selleks, et kultuurivaldkonna arengud tervikuna suudaks edaspidi pakkuda rõõmu nii oma valla taidlejatele, kohalikele kultuuritarbijatele kui ka külalistele.

Meil on palju unikaalset, mida presenteerida, ning loodan, et tulevikus suudame lisaks kvaliteetsete elamuste pakkumisele olla head partnerid kõigile, kellel on soov ja tahe midagi koduvallas korda saata.

MÕNE REAGA

„Letipea ja Lood“ esitlus

Esmaspäeval, 30. aprillil esitletakse Kunda Klubis kogumikku „Letipea ja Lood“. Esitlus toimub kell 19-20 ja seal saab kõike kuumast maanurgast teada. Ants Tulli kaunis pildigalerii lastakse suurelt seinale. Lõpus on vaba-arutelu.

Sissepääs on tasuta ja teose ostusoovist palun ette teatada aadressile marek.vahula@online.ee

Raamatu hind esitlusel on 10 € (tasumine sularahas).

MAREK VAHULA

Eesti Vabariigi sajanda sünnipäeva tähistamise eel arutasime meiegi oma kollektiivis, mida oma riigile tähtsaks juubelik kinkida.

Olime veendunud, et kingitus peab olema tähendusega ning meie põhitegevust silmas pidades toetama ka õppeprotsessi. Nii saigi ühel hetkel otsustatud, et Kunda Ühisgümnaasium kingib Eesti Vabariigile 2017/2018. õppeaasta jooksul SADA TEGUSAT TÖÖTUBA.

Meie koolis korraldatakse projektipäevi õppeveerandi eelviimasel päeval. Tegemist on teistmoodi koolipäevaga, mille peamiseks märksõnadeks on kogukonna kaasamine ja õpetaja kui professionaali avamine või avanemine uuest küljest. Oleme seadnud eesmärgiks, et päeva lõpuks on õpilased laiemas silmaringiga, rohkem kursis töömaailmas toimuvaga, oskavad midagi täiesti uut oma kätega valmis teha

ning on huvitavast koolipäevast inspireerituna suurema õpimotivatsiooniga.

18. jaanuaril toimus käesoleva õppeaasta teine projektipäev, mille keskseteks ideedeks olid “Eestlane laias (maa)ilmas” ja “Minu Eesti”. Kutsusime külla vilistlased, kes vahendasid oma töö-, maailma- ja elukogemust. Swen Pahkla rääkis elust ja töötamisest Austraalias ning julgustas noori maailma avastama. Tänavamuusik Liisa Tulvik tuli, kitarr kaelas, ning laulis ja vestles sellest, kuidas ta mööda Euroopat rännates toime on tulnud. Mari Jurtom pidas kaks loengut teemal “Eestlane Soomes”, milles andis ülevaate sellest, kuidas ta ülikooliõpingutega Soome sattus ning milline on ühe filoloogiga tööpõld.

Külalislektorina esines ka meie kooli abiturient Keitlin Räni, kes rääkis Inglismaa ülikoolidesse kandideerimise kogemusest. Äsja sõjaväes käinud Kunda Ühisgümnaasiumi endine õpilane Raul Palk ja Henri Suomalainen tutvus-

tasid Eesti kaitseväge noorte meeste pilgu läbi. Eesti Tantsuagentuuri tuli külla endine õpilane Mariann Onkel, kes õpetas kaasaegse tantsu põrandatehnikat teise ja kolmanda kooliastme tüdrukutele. Rein Järva Eesti Spordimuuseumist tutvustas Eesti spordi kujunemislugu läbi saja aasta.

Õpilased 9., 10. ja 12. klassist astusid üles inglise keele õpetajana, viies läbi inglisekeelse mängutunni algklassiõpilastele. Nii said lapsed endale huvitava ja teistmoodi koolitunni ning õpilastest õpetajad praktilise töökogemuse. Lisaks toimusid samale vanusegrupile EV100 viktoriinid Bee-Bot haridusroboteid kasutades ning nutiseadmetele mõeldud mängukeskkonnas Kahoot. Koos vaadati inglisekeelset multifilmi klassikalistest muinasjutudest, milles püstitatud probleemi üle õpilastega tänapäeva koolielu kontekstis arutleti. Koos õpetajaga koostati ka eakohane mõistekaart “Minu Eesti”.

Kogu kooli kollektiiv oli

projektipäevaga seotud ja andis oma panuse. Tegutsesid paberpunutiste, rahvuslike paelte ja rütmipillide töötoad. Neljas klassiruumis toimusid erinevas formaadis EV100 viktoriinid nii eesti kui ka vene keeles. Raamatukogus sündis raamatukaaneluule. Arvutiklassides lahendati inglisekeelseid liiklusteste, loodi Eesti-teemalisi arvutimänge ja 3D-modelleeriti. Koostati “Minu Eesti” märksõnatähestikku. Paljud õpetajad olid saatjateks meie külalistele.

Täname kõiki toredaid külalisi, kes olid nõus meie kooli õpilaste heaks oma tihedas graafikus aega leidma, ning õpilasi ja õpetajaid, kes töötubade korraldamisele igakülgset toeks olid. Palju õnne, kallid kaasmaalased, meie riigi sajanda sünnipäeva puhul!

KRISTI ARON,
KUNDA
ÜHISGÜMNAASIUMI
INGLISE KEELE ÕPETAJA

Koostöö Sina ja mina Kohvik Laegas Helesinine unistus Vali mind Reaalsuskontroll Läbi raskuste tähtede poole Avatud võimalused Mis on minu toidus? Kus mu hää on? Linn looduses Veni Vidi Vici Eesti pärimuskultuur ja parmupill Eesti rahva ajalugu ja tänapäev Kaasav haridus Uus generatsioon Uued praktikad Minu Austraalia kogemus Eesti kaitseväge noore mehe pilgu läbi Eesti tantsib! Esmabi Kuidas aidata sõpra? Lugusid eesti ja inglise keeles Liikumistund Ingliskeelsed liiklustestid Paberpunutiste töötuba Rütmipillide töötuba Rahvuslike paelade töötuba Arvutimängu töötuba Kes teisele auku kaevab, see ise sisse kukub Eesti mäng Harjutusi sabale TantsuTeisipäev Talvevõlu

Kohtinguvägi, inimkaubandus Politseitöö Märk maha! Konfliktihendus Kes ma olen? Põlvu-vaata-veendu Märgin head Digijastu võimalused õppetöös 100 kunstitööd Minu Inglismaa kogemus Mida annab reisinine? Eesti ja maailm Igal linnul oma laul Ole nähtav! Tühki kott ei seisa pärast Tasa sõnad, kaugele jõuad Lauatennis selgeks! Kordamine on tarkuse ema

Kuuserullid Kuuskede punumine Rändav bioklass Riskikäitumine Ettevõtlikkus Kooli Meresõbrad Ukraina muinasjutud Vaaalkangast lilled Robootika Jagajale jäävad näpud Mida tean Eestist? Piirideta pärimus Liikuskäitumine algklassides Koolikiusamine, internetiturvalisus Minu Eesti Eesti multifilmi maailmas Homseks hoia leiba, aga mitte tööd Laulumängud inglise keeles Ei lõppe tegija töö ja magaja uni Enam ruumi laias ilmas kui kitsas kehas Kõik, mis teed, tee hästi Nagu ema, nõnda tütar Kes kassi ei toida, toidab hiiri Igal pool hea, kodus kõige parem Kus saun, seal eestlased Hundid söönud, lambad terved Kuidas külvad, nõnda lõikad Luule, see ei tule tuulest Keelatud vili on magus Rubiku kuubik

EESTI VABARIIK

Kunda
Ühisgümnaasium
tähistab
juubelit

100
tegusat
töötuba

Avatud meeled - maitsemine Avatud meeled - kumimine Avatud meeled - tundmine Äkki õnnestub Minu reisinähtud Kõrvaldaja hindamine Avatud meeled - harkimine Avatud meeled - niginine Aimeid Karjääri planeerimine Ameerikaooli tutvustus Tööbussis võimalused Eestlane Soomes Eestlane kui maailmakohtunik Hirmul on suured silmad Heal lapsel mitu mine Ukraina varennikud

TASUB TEADA

Füüsilise isiku tulude deklareerimine - mis on uut sellel aastal?

Peagi on käes 2017. aasta tulude deklareerimise aeg. Nagu ka eelnevatel aastatel, algab tulude deklareerimine 15. veebruarist.

Alates 7. veebruarist kuni 9. veebruarini oli igal inimesel võimalik tutvuda e-maksuametis/e-tollis oma eeltäidetud andmetega, mis Maksu- ja Tolliametile teada on.

Kõige suurem muudatus on see, et füüsiline isik saab esitada üksikdeklaratsiooni ning abikaasade ühist tuludeklaratsiooni enam ei ole. Samas maksusoodustused ei pruugi kasutamata jääda, kuigi ühisdeklaratsiooni enam esitada ei saa. Maksusoodustusi saab teatud tingimustel abikaasale üle kanda.

Füüsiline isik saab esitada üksikdeklaratsiooni ning alla 2160-eurost maksustatavat tulu saanud isiku eest võib tema abikaasa täiendava maksuvaba tulu maha arvata, kuid abikaasade maksustatav tulu kokku ei tohi sel juhul ületada 50 400 eurot kalendriaastas.

Maksustatavat tulu ületava eluasemelaenu intressi, koolituskulu ja laste maksuvaba tulu summa või selle osa võib abikaasale üle kanda, kui abikaasade varasuheteks on varaühisus. Sisuliselt on varaühisusega tegemist, kui abikaasad ei ole notari juures sõlminud abieluvaralepingut.

Maksusoodustusi saab üle kanda vaid sel juhul, kui abielu kehtis 31.12.2017. aasta seisuga. Maksusoodustuste üle andmiseks tuleb kindlasti tuludeklaratsioon esitada ja sinna märkida abikaasa isikukood, kellele soovitakse kasutamata jäänud maksusoodustused üle anda. Maksu- ja Tolliamet kannab kasutamata osa automaatselt abikaasa tuludeklaratsioonile. Abikaasal tuleb soovi korral aktsepteerida talle üle antud kasutamata maksusoodustused.

Maksuhaldur soovib elektroonilise esitamise korral esimesena esitada oma deklaratsiooni sellel abikaasal, kelle tulud on väiksemad ja kõiki mahaarvamisi ei ole tema deklaratsioonis võimalik arvesse võtta. Teisena kinnitab oma deklaratsiooni kõrgemat tulu teeniv abikaasa.

Laenu intresse ja koolituskulusid saab jätkuvalt tuludest maha arvata kuni 1200 eurot ühe deklaratsiooni kohta, kuid muutunud on see, et eluasemelaenu intresse saab sealhulgas maha arvata kuni 300 eurot.

Näiteks kui füüsiline isik on tasunud aasta jooksul koolituskulusid 600 eurot ning eluasemelaenu intresse 430 eurot, siis sel juhul võetakse deklaratsioonis arvesse vaid 900 eurot (koolituskulud 600 + intressid 300).

Sellest aastast on õigus deklareerida ka abikaasa laste andmed, kui abikaasa ise või lapse teine vanem lapse andmeid ei deklareeri. See tähendab, et üks lapsevanem võib oma deklaratsioonile kanda nii oma lapsed, ühised lapsed kui ka abikaasa lapsed.

Laste maksuvaba tulu summa alates teisest lapsest on endiselt 1848 eurot.

OLULISED NUMBRID JA KUUPÄEVAD

Maksuvaba tulu suurus on 2017. aastal 2160 eurot. Täiendav maksuvaba tulu suurus pensionilt 2832 eurot. Täiendav maksuvaba tulu suurus kutsehaigushüvitiselt 768 eurot.

7.-9. veebruar	e-maksuametis/e-tollis on võimalik tutvuda eeltäidetud andmetega
15. veebruar	algab tulude deklareerimine
2. aprill	tuludeklaratsiooni esitamise tähtpäev
2. juuli	juurdemaksmisele kuuluva tulumaksu tasumise ja enammakstud tulumaksu tagastamise tähtpäev
1. oktoober	juurdemaksmisele kuuluva tulumaksu tasumise ja enammakstud tulumaksu tagastamise tähtpäev residentidele, kes deklareerisid ettevõtlustulu, kasu vara võõrandamisest või välisriigis saadud tulu mitteresidentidele, kes deklareerisid mahaarvamisi Eestis

Täpsemat informatsiooni leiate Maksu- ja tolliameti kodulehelt <https://www.emta.ee/et>, infotelefonilt 880 0811 või e-posti teel eraklient@emta.ee

AGNE AASLAV
RAKVERE BÜROOJUHT

Viru-Nigula valla 2018. aastal kehtima hakkavad toetused

25. jaanuaril võttis vallavolikogu vastu kolm sotsiaalhoolekandeline abi osutamiseks olulist määrust.

Kinnitati „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord“, mis reguleerib Viru-Nigula vallas antava sotsiaalhoolekandeline abi üldised põhimõtted ning määrab makstavate toetuste liigid.

Sotsiaalhoolekandeline abi andmise põhimõte on eelkõige lähtumine isiku abivajadusest. Eelistatakse abimeetmeid, mis on suunatud isiku suutlikkuse suurendamisele korraldada oma elu võimalikult iseseisvalt. See tähendab, et pikema perioodi vältel osutatakse pigem teenust. Rahaline toetus on lühiajaline erakordne meede inimese esmasest kriisist välja aitamiseks. Seetõttu on lähtutud rahaliste toetuste puhul põhimõttest, et abivajadus peab olema põhjendatud ja tingitud eelkõige inimese madalast sissetulekust. Pikemalt abi vajavale isikule püüame pakkuda tema edasist toimetulekuvõimet suurendavat ja toetavat teenuste paketti. Teenuste valikult lähtume tulemuslikkusest abi vajava isiku ning vajaduse korral pere ja kogukonna seisukohast.

Viru-Nigula vallas osutatakse sotsiaalhoolekandelist abi esmajärjekorras neile, kelle rahvastikuregistrijärgne elukoht on Viru-Nigula vald. Erandjuhtudel (näit õnnetusjuhtumi puhul) võidakse osutada vältimatut abi kooskõlastatult isiku rahvastikuregistrisse kantud elukohajärgse kohaliku omavalitsusega isikule, kes elab Viru-Nigula vallas, aga ei ole siia registreeritud.

Sotsiaalhoolekandeline abi andmine või mitteandmine otsustatakse Vallavalitsuse haldusaktiga. See tähendab, et toetust ei saa taotluse esitamisega samal päeval.

Sotsiaalhoolekandeline abi saamiseks esitab isik või tema esindaja vallavalitsusele vormikohase avalduse. Avalduse vormid kinnitab Vallavalitsus. Sotsiaalhoolekandeline abi andmine otsustatakse üldjuhul 14 kalendripäeva jooksul avalduse saamisest või muu abi saamise õiguse tekkimise aluseks oleva sündmuse toimumisest.

Sissetulekust sõltuvate sotsiaaltoetuste ja sotsiaal-

teenuste taotlemisel esitab taotleja tõendid, mis on vajalikud abi saamise õiguse ja taotleja majandusliku olukorra väljaselgitamiseks. Näiteks sissetulekut ja eluasemekulusid tõendavad dokumendid jmt. Samuti tuleb inimesel näidata, mida on ta ise teinud enda olukorra parandamiseks, näiteks registreerinud ennast aktiivse töötajana töötukassas.

Vallavalitsuse sotsiaalvaldkonna spetsialist, kellele see pädevus on antud, selgitab välja abi saamiseks pöördunud isiku abivajaduse põhjendatuse ja teeb ettepaneku vastava abi määramiseks.

Viru-Nigula vallas makstavad sotsiaaltoetused jaotuvad kahte gruppi – sissetulekust mittesõltuvad toetused ja sissetulekust sõltuvad toetused.

Sissetulekust mittesõltuvad sotsiaaltoetused on:

- sünnitoetus;
- matusetoetus;
- eaka sünnipäevatoetus;
- ranitsatoetus;
- Tšernobõli katastroofi likvideerimisel osalenu toetus.

Sünnitoetust makstakse vallavolikogu poolt kehtestatud määras last kasvatavale vanemale, kelle Eesti rahvastikuregistrijärgne elukoht on olnud vähemalt viimased kaksteist kuud enne lapse sündi Viru-Nigula vallas ja lapse sündimisel on lapse rahvastikuregistrijärgne elukoht Viru-Nigula vald. Toetus makstakse välja kahe osas – lapse sünni registreerimisel ja lapse üheaastaseks saamisel. 2018. aastal on sünnitoetuse suurus kokku 500 eurot, millest 250 eurot makstakse välja lapse sünnil ja 250 eurot lapse aastaseks saamisel.

Kui lapsevanem on enne lapse sündi olnud Viru-Nigula valla elanik vähem kui aasta, makstakse talle sünnitoetust poole toetuse määra ulatuses ehk 250 eurot lapse sünnil.

Toetuse määramise aluseks on lapse sünni registreerimine ning taotluse esitamine vallavalitsusele hiljemalt kolme kuu jooksul lapse sünnist ja lapse aastaseks saamisel.

Ranitsatoetust makstakse lapse esmakordsel esimesse klassi mineku korral, kui lapse rahvastikuregistrisse kantud elukoht asub Viru-Nigula vallas. Ranitsatoetuse saamiseks

esitab lapsevanem vallavalitsusele avalduse lapse koolimineku aasta 1. augustist kuni 30. septembrini. 2018. aastal on ranitsatoetuse määra 150 eurot.

Matusetoetust makstakse Viru-Nigula valla elanikuna rahvastikuregistrisse kantud isiku surma korral isiku perekonnaliikmele, hooldajale või matusekorraldajale. Toetuse määramise aluseks on isiku surma registreerimine ning taotluse esitamine vallavalitsusele. Matusetoetuse määra on 2018. aastal 200 eurot.

Eaka sünnipäevatoetus jõuab eakani tema 80., 85., 90. sünnipäeval ning pärast 90. eluaastat igal sünnipäeval kinkekaardina. Kinkekaart koos õnnitluskaardiga saadetakse posti teel eaka registrijärgsele aadressile. Kinkekaardi väärtuseks on 15 eurot.

Tšernobõli katastroofi likvideerimisel osalenule makstakse toetust üks kord kvartalis tervise säilitamiseks vajalike kulude katteks. Toetuse määramise aluseks on isiku avaldus. Sel aastal on toetuse määra 40 eurot.

Sissetulekust sõltuvad sotsiaaltoetused on:

- ühekordne sotsiaaltoetus toimetuleku tagamiseks;
- toimetulekutoetus;
- vältimatu sotsiaalabi;
- lastelaagritoetus;
- kooli- ja lasteaiatoidu toetus.

Toimetuleku tagamiseks makstavad sissetulekust sõltuvad toetused määratakse sotsiaalsete erivajadustega inimestele (perekondadele), kelle kuu netosissetulek pärast sotsiaalhoolekandeseaduse §133 lõigetes 5 ja 6 sätestatud tingimustel arvestatud alalise eluruumi alaliste kulude mahaarvamist on alla riiklikult kehtestatud kahekordset toimetulekupiiri ehk alla 280 eurot inimese kohta.

Ühekordset sotsiaaltoetust toimetuleku tagamiseks makstakse erakorraliste väljaminekute kompenseerimiseks kuni kaks korda aastas kuni 200 euro ulatuses. Toetust võib maksta järgnevate kulude osaliseks või erandjuhtudel täielikuks kompenseerimiseks:

- erandkorras toidu ja riiete ostmiseks;
- retseptiravimite ja invatehniliste abivahendite osaliseks või täielikuks kompenseerimiseks;

- ravi- või rehabilitatsiooniasutusse sõitmisega seotud transpordikulude kompenseerimiseks;
- dokumentide taotlemiseks;
- laste raviprillide klaaside maksumuse kompenseerimiseks;
- ravikindlustuseta isikutele perearsti poolt määratud konsultatsioonide, uurinute ja ravikulude katmiseks;
- üksi elavatele ja seadusjärgsete ülapidajateta eakatele küttepuude ostmiseks;
- muude ettenägematute abivajadusest tulenevate kulude kompenseerimiseks.

Toetuse suurus sõltub eelarveaastas sotsiaaltoetusteks eraldatud vahenditest, toetuse piirmäärast, taotleja või tema seadusjärgse ülapidaja sissetulekust ning taotleja põhjendatud vajadusest. Toetuse maksmise aluseks on taotleja avaldus, millele on lisatud vajalikud kuludokumendid ning sissetulekuid tõendavad dokumendid.

Lastelaagritoetust võib maksta madala sissetulekuga või paljulapseliste perede laste suviste laagrituusikute maksumuse osaliseks või täielikuks kompenseerimiseks. Toetuse vahenditest arvel tasutakse laagrituusikute maksumus teenusepakujale (lastelaagrite) arve alusel. Soodustusiikud laagrisse broneerib valla sotsiaalosakond.

Lasteaia- ja koolitoidu toetust makstakse laste toitlustamiseks valla lasteadeadeks käivatele lastele toidupäevamaksumuse kompenseerimiseks või valla üldhariduskoolides õppivatele lastele pikapäevavähi toidu maksumuse kompenseerimiseks. Toetuse taotlemiseks esitab lapsevanem 15. septembriks ja 15. jaanuariks avalduse koos vajalike kuludokumentidega ning sissetulekut tõendavate dokumentidega. Toetus tasutakse esitatud arvete alusel toitlustusfirma arvelduskontole.

Toimetulekutoetust makstakse sotsiaalhoolekandeseadusega kehtestatud ulatuses, tingimustel ja korras.

Vältimatut sotsiaalabi osutab vallavalitsus vastavalt sotsiaalhoolekandeseaduse § 8 sätestatud korrale õnnetusjuhtumite ja erakorraliste kriisilukordade puhul isiku esmavajaduste rahuldamiseks.

MÕTLE KAASA

Kus võiksid asuda meie valla kirjakastid?

Omniva korrastab kirjakastide võrgustikku, et paigutada kirjakastid nähtavatesse ja käidavatesse asukohtadesse, kus inimestel oleks neid mugav kasutada. Parimate asukohtade väljaselgitamiseks palutakse kohalike inimeste ja kogukondade abi.

Kirjakastid on olnud praegustes asukohtades üldjuhul juba pikki aastaid, kuid inimeste liikumisteed ja harjumused võivad olla selle aja jooksul muutunud. Selleks, et postiteenuse kasutamine oleks inimestele mugav, paigutatakse kirjakastid asukohtadesse, kus elanikel on neid lihtne kasutada.

Kirjakastide võrgustiku uuendamine lähitulevikus eelmisel aastal läbi viidud uuringust, kus ilmnas, et inimesed soovivad kirjakaste näha eelkõige kohtades, kus nad niikuinii käivad – poe, vallamaja, raamatukogu vms juures. Uuring kinnitas Omniva enda statistikat, mille järgi kasutavad inimesed käidavates kohtades asuvaid kirjakaste rohkem, isegi kui vähemkäidavas kohas asuv kirjakast on elu- või töökohale lähemal.

Omniva palub valla elanikel saata kirjakastide paremate asukohtade osas ettepanekuid kuni 06. märtsini aadressile info@omniva.ee. Ettepanekule tuleb kindlasti lisada valla, linna, alevi või küla täpne nimi ning võimalikult täpne asukohtakirjeldus.

Kirjakastide asukohtade valikul arvestatakse valla ja elanike ettepanekuid, lähtudes eeldusest, et igal juhul jääksid kirjakastid elu- ja töökohadest mõistlikusse kaugusesse.

Kirjakastid on need, mida inimesed kasutavad kirjade saatmiseks. Postkaste, mille kaudu inimestele ja ettevõtetele/asutustele posti kätte toimetatakse, ümberkorraldus ei puuduta.

REKLAAM VIRU-NIGULA TEATAJAS

Küsi lisa
reklaam@viru-vigula.ee

Lennujulgestaja Nika püüdleb Eesti Laulul tähtede poole

22-aastane G4S lennujulgestaja Nika Prokopjeva sai Ukrainas „X-Factori“ saates 20 parima naislaulja hulka ja on Eesti Laulu konkursil oma lauluga „Knock-Knock“ 20 parima muusikapala hulgas. Plaaditais lugusid on tal juba valmis kirjutatud, aga esimene sooloalbum ootab veel oma õiget aega.

Sa oled pärit Kundast. Kuidas Su lapsepõlv seal möödus?

Ma elasin seal 12 aastat. Lapsepõlv oli väga äge. Arvuti sain alles 10aastaselt. Vaba aega veetsin õues, olin kogu aeg puu otsas ja tegime igasugu veidraid asju. Maja ees oli meil mägi. Talvel võtsime Konsumi poest pappkaste, istusime viiekesi telekakasti ja sõitsime mäest alla.

Mida Su vanemad Kundas tegid?

Emal oli õmblusateljée, isa oli killustikukaevanduses lõhkaja.

Ja siis läksite kogu perega Tallinnasse?

Üks päev tuli Tallinnast professor, kes ütles vennale, et ta mängib nii hästi saksofoni, et peab Tallinnasse õppima tulema. Vend elas Tallinnas pool aastat tädi juures ja siis kolis ema sinna. Lõpuks me isaga müüsimise Kundas kõik maha ja kolisime samuti Tallinnasse.

Kuidas Su vanemad Tallinnas endale rakendust leidsid? Isa vist lõhkajana tööd ei leidnud.

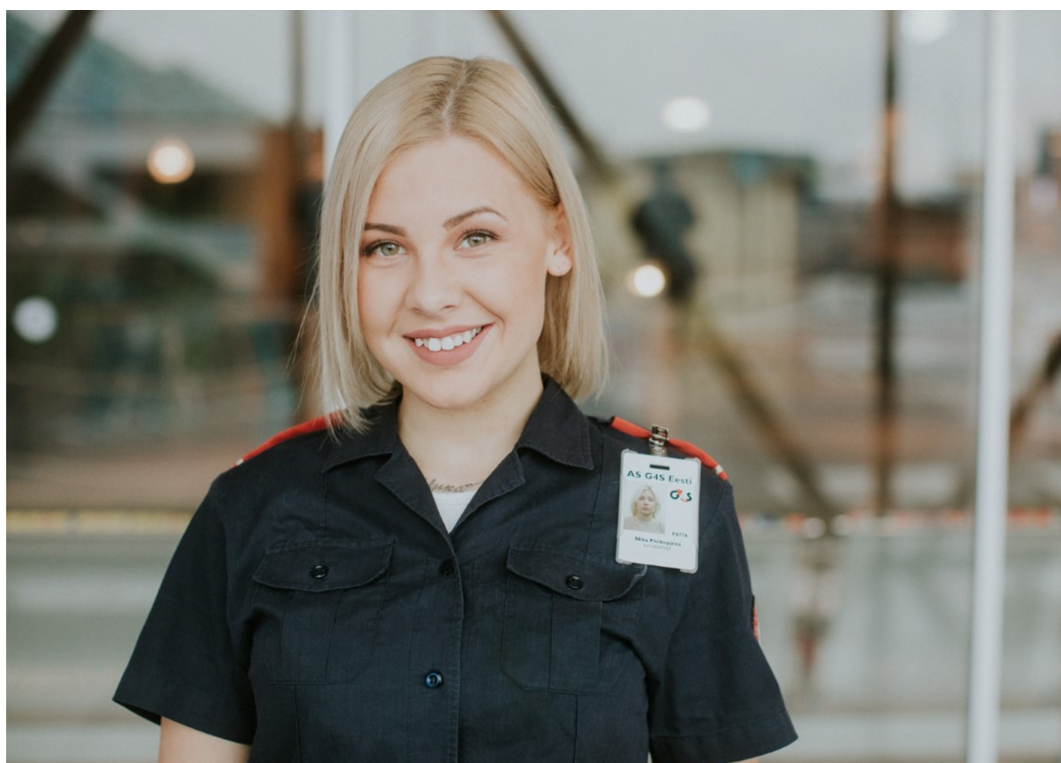
Isa teeb igasuguseid ehitustöid. Ema töötas pikalt ühes ateljees, aga paar aastat tagasi läks ta Mustamäe keskusesse. Seal oli ühes keemilise puhastuse firmas ruumi. Ta ütles: „Mul ei ole materjale, masinaid, aga on käed ja saan tööd teha. Ning 200 eurot. Lepime midagi kokku!“ Ühe aastaga tegime sinna oma ateljee.

Kuidas venna ja saksofoniga läheb?

Ütles, et see pole tema jaoks. Talle pandi suuri lootusi, aga tema otsustas minna Tallinna Tehnikaülikooli projekteerimist õppima. Täna töötab Soomes.

Sinust endast oleks peaaegu teatrikooli tudeng saanud...

Juba Kundas käisin teatrikoolis. Vene Kultuurikeskuses olin mitu aastat teatris ja seejärel läksin Vene Teatrisse kaheks ja pooleks aastaks. Ma tahtsin kindlasti Vene teatrikooli sisse saada,

Lennujulgestaja töö aitas Nikal lennuhirmust võitu saada.

FOTO: STINA KASE, RAUNO LIIVAND

aga mitte terve elu sellega tegeleda. Saingi Peterburi teatrikooli sisse, sõitsin sinna, istusin ühikas maha, vaatasin ringi ja ütlesin emale „Tegin ära, lähme minema!“ Ema võttis seepeale peast kinni ja ütles: „Mida sa teed?!“

Millega siis ema rahustasid?

Ma ütlesin, et ta peab mind lihtsalt usaldama. Ma tundsin, et tegin õigesti. Tallinnasse jõudes läksin kahe nädala pärast „Voice of Baltic“ (2015 Riias) konkursile ja võitsin selle. Siis ema ütles, et ta usaldab mind.

Kolleegid kutsuvad Sind Päikeseks. Kust Sa selle sära ja energia võtnud oled?

(Hakkab naerma) Mulle on ema ka kunagi öelnud, et kui ma sündisin, siis pandi mulle vist selja peale Duracelli patarei. Ma ammutan jõudu sellest, kui keegi minusse usub. Ma ei arva, et ma olen nii äge, aga kui keegi ütleb, et talle meeldib see, mis ma teen, siis see sunnib rohkem tööd tegema.

Kes Su muusikamaitset teismeeas mõjutas?

Isa. Ta mängib kitarri. Ta ei lubanud mul kuulata vene popmuusikat. Sellist imelikku tük-tük-tük (teeb tümp-suhäält – R.R.). Enne magama minekut mängis ta mulle kitarri Led Zeppelini, The Beatlesit, Ray Charlesi jms. Kui ema kodu koristades Verka Serduchkat kuulas ja isa koju tuli, siis ta palus selle lõpetada, sest lapsed ei tohi seda kuulata.

Ja Sinu maitse-eelistus läks rohkem...

Isa poole.

Aga ise teed ju rohkem popmuusikat.

Oleneb laulust. „Sinu ees“

on popikas, aga „Knock-Knock“ kohta ma seda ei ütleks. Täna on raske öelda, mis stiili ma laulan, sest muusikastiilid on kõik nii segunenud.

Kes täna Sinu laulukirjutamist kõige rohkem mõjutavad?

Mulle meeldib see, mida teeb Rihanna. Temal on päris palju huvitavaid ar- ranžee- ringuid. Samuti Sia. Ma kuulan, mismoodi ta oma muusikat ja sõnu kirjutab. Ta teeb seda südamega. Samuti Alicia Keys. Hääl poolest meeldisid mulle kunagi Christina Aguilera ja Jessie J. Viimase järgi ma õppisin melisme (meloodia kujundamise viis – R.R.) tegema.

Millest Su Eesti Laulul osalev lugu „Knock-Knock“ räägib?

Seal on kõik segamini – muusika, tavaelu, armastus. Mul oli segadus. Ma ei saanud aru, miks ma tegelen muusikaga ja mis mu elus toimub. Tahtsin kõik seljajata jätta ja mägedesse põgeneda. Need olid minu demonid, mis üritasid mind seestpoolt maha suruda. Aga kui ma lõpuks laulan „I’m happy today“, siis see tähendab, et olen lõpuks õnnelik ja saan hakkama. Kukkusin alla, tõusin üles, läksin edasi. See „knock-knock“ tähendab, et koputad endale ja teistele (koputab lauale – R.R.), kui tahad midagi öelda, aga tema ei saa aru. Ja kui sa oled omadega juba väga sassis, depressioonis, ei viitsi enam midagi teha, siis koputa iseendale ja vaata, mida sa teed. Vaata asju

teise nurga alt.

Mis on Vlad Gorbani (laulu „Knock-Knock“ üks autoritest) roll Sinu muusikas?

Selline inimene on vaja oma elus leida ja mitte kunagi ära lasta. Tutvusime Gruusias. Hakkasin kitarri mängima, tema tuli klaveriga kõrvale ja (klõbistab sõrmedega lauale – R.R.) ütles,

et kuule, see on äge, lisa-me selle ja selle. Ütlesin, et peame koos laulu tege- ma.

Panangi üks päev asjad kokku ja lendasin Moldovasse tema juurde. Mul on tavaliselt oma ideed ja tema konstrueerib nendest teravikliku ilusa loo. Ta käib mul diktofoniga järel, sest ma võin päeva jooksul talle ideid anda, millest ma ise ka aru ei saa. Ja juhtubki nii, et see muusikapala, mis ta mulle lõpuks saadab, on täpselt see, mis ma tahtsin ja mõtlesin.

Mida Ukraina „X-Factori“ kogemus sulle õpetas?

Sain tagasisidet staaridelt, kes on juba palju näinud. Seal oli üks produtsent, kes ütles, et ta on juba nii palju näinud igasuguseid artiste, aga minusse ta usub. Ja selleks mul oligi vaja sinna sõita, et kuulda seda inimeselt, kes on mulle eeskujuks. Ta kinnitas, et tegin kõike väga hästi, kõik on okei ja peaksin tegema edasi seda, mis ma teen.

Kuulsin, et Sul on juba terve album valmis kirjutatud. Kus see on? Ma ei taha midagi niisama välja lasta. Sellega viskan oma laulud prügikasti. Tahhan, et mind pandaks tähele

vähemalt kahe-kolme lauluga. Ma ei taha oma plaati lihtsalt niisama poodi panna, et üks vanaema selle uudishimust ostaks. Pole mõtet albumit kahe-kolme inimese pärast välja lasta, inimestel peab huvi olema. Sel aastal tahan albumi välja anda.

Räägime tööst ka. Sa läksid lennujulgestajaks osalt seetõttu, et lennuhirmust üle saada. Hiljuti ütlesid Sa mulle, et ei karda enam lendamist. Kuidas see juhtus? Olin parasjagu ilma töötanud. Kui nägin CV Keskuses töökuulutust „Tule lennujulgestajaks“ ja sellel pilti lennukist, siis ma mõtlesin „nääh, lennuk!“ (Nika teeb õudusest grimasse ja häälitusi). Teine variant oli minna kooli huvijuhiks. Lapsed või lennuk... Ma teadsin, et lastega saan hakkama, aga kas ka lennukiga? Tegin sellest enda jaoks väljakutse. Kui tulin lennujulgestajaks ja läksin tööpostile äraantava pagasi kontrolli ning uste avanedes nägin suuri lennukeid, siis oli jube. Lõpuks see lennuk ei olnudki enam nii õudne, kui ma sellega rohkem kokku puutusin ja nägin, kuidas sellega tööd tehakse ning kui palju lennukeid päevas lendab.

Kui Sa nüüd lähed lennukisse, siis...

Kõik on okei juba. Ma olen nii palju lennanud ja lennujaam aitas mind ka sellega, et oskan nüüd lennujaamades orienteeruda. Varem kartsin, et ükski lennates eksin sinna lennujaama ära. Moldovasse lendasin detsembris üksinda esimest korda ise. Võtsin rahulikult. 21aastane ja Kundast, üksinda lennukis (naerab). Nüüd on täiesti okei. Võin lennujaamas magada ja tean, mis ümberringi toimub. Ei pea muretsema ka käsipagasi kontrolli pärast. Kui sa tead, mis on lubatud, siis pole mõtet kartä.

Mida lennujulgestaja töö sulle veel õpetanud on? See töö on õpetanud, et kõike tuleb võtta rahulikult. Olen väga palju näinud, kuidas vanaema saadab last lennukile, on ise närvis ja ajab lapse ka närvi jutuga, et lennujulgestajad võtavad kõik asjad neilt ära ja söövad kotis olevad asjad ära.

Eurovisioonile tahad minna?

Ma tahan saada kogemust. Kõik see õpetab mind. Kui ma saan minna Eurovisioonile, siis see oleks superhea, aga kõige tähtsam on see, kellega ma kohtun seal. Tähtis pole see, mida ma saavutan, vaid kellega ma seda teen. Eesti Laulul tahangi saada juurde uusi tutvusi ja kogemusi.

REIMO RAJA

PERSOONILUGU

Viru-Nigula Teatajat külastas orkestrijuhut Kait Tiitso

Viru-Nigula valla rahvas on näinud sind juhatamas Aseri ja Kunda Linnaorkestrit. Tegelikult oled Sa veel laiahaardelisem ja huvitavam persoon. Oleksime tänulikud, kui oma tegemistest meile räägiksid.

Olen mõnes mõttes nagu Hunt Kriimsilm, kellel mitu ametit. Minu põhitöö on teatris Vanemuine, kus olen esitromboonimängija. Lisaks olen Tartu 1. Muusikakoolis õpetaja ja orkestrijuhut. 1993. aasta sügisest olen sõitnud Aserisse orkestri proovi. Endalegi ootamatult avastasin, et praegu on käsil 25. hooaeg. 12 aastat sõitsin Aserisse Tallinnast, kui ma töötasin Politseiorkestris. Nüüd siis Tartust. Omal ajal oli mul 2 põhimõtet, mida kindlasti ma ei tee: ma ei lähe kunagi Tartusse elama ja ma ei osta kunagi endale diiselautot. Nagu näha, on olukord täna täpselt vastupidine. Olen seejuures endiselt koduvalla kodanik.

Kuna olen vallas orkestrijuhut, siis tahaksin rääkida ka orkestrist. Praeguse Viru-Nigula valla territooriumil on 2 orkestrit - Aseri orkester ja Kunda Linnaorkester. Plaanis on need kollektiivid ühendada. Kõige raskemaks teemaks on osutunud nimi, millega edasi minna. Valikus oli Aseri orkester, Kunda Linnaorkester või mingi uus nimi, mille mina välistasin. On olnud palju väitlemist, vaidlemist ja ka mõjutamist. Nüüdseks on otsus tehtud, et orkestri nimeks jääb Kunda Linnaorkester. Ja ei hülga me ka ajalugu. Kunda Linnaorkester on Aseri orkestri õigusjärglane. Tajume ka seda, et on inimesi, kes on nüüd solvunud. Tähtis on see, et elu läheks edasi ja orkester saaks järelkasvu.

Eesti Vabariik saab sel aastal 100-aastaseks. Mis Sinu jaoks tähendab nii väärakas vanus ühele väikesele riigile ja kui isamaaline Sina oled?

Täna on mul seoses Eesti Vabariigiga vastandlikud tunded. Arvan, et ma ei ole rohkem ega vähem isamaaline kui keskmine eestlane. Loomulikult on mul heameel oma riigi üle ja kui veel nii ümmargune number

Kait Tiitso

FOTO: FACEBOOK

on. Teisalt näeme me kõik igapäevaselt, kuidas riiki mängitakse ja ärapanemine on muutunud rahvusspordialaks. Eks ma nägin sellel ajal, kui Politseiorkestris töötasin, palju isamaa armastust, kuid ka üritusi, mis oleks võinud olemata olla. Kõige rohkem ajab mind närvi lause, et teeme nii nagu alati. Mis mõttes!

Tekib küsimus, kas see on traditsioon või korraldaja mugavus. Traditsioonil ja traditsioonil on vahe.

Muusikute jaoks tähendab sünnipäevaaeg palju tööd ja esinemisi. Aga kui seda ei ole, siis ei ole ka mõtet muusik olla.

Eelmise aasta lõpus ühinesid Aseri, Viru-Nigula

ja Kunda ühiseks Viru-Nigula vallaks. Mis on Sinu ootused uuele vallale?

Minul on ootused-lootused kõrged. Esiteks ma soovin väga, et liitumine ei jääks formaalseks. Kogukonnad võiksid lõimuda, muidu ei tule ühise asja ajamisest midagi välja. Teiseks on tähtis, et kogu seadusandlus kõige muu sinna juurde kuuluva-

ga saaks võimalikult kiiresti ühtlustatud. Me kõik peame mõistma, et elame uues olukorras, kus vanad reeglid ja korrad enam ei kehti.

Kõige suurem ootus on seotud mõistagi puhkpillimänguga. Kõik eeldused on loodud, et lapsed saaksid tegeleda selle õppimisega. Kunda linnas on hea eeskujud olemas orkestri näol, kes teeb kontserte koos n-ö A-klassi lauljatega. Kunda Muusikakoolis õpetatakse paljusid puhkpille, aga pean tunnistama, et linnarahvas pole sellega kaasa tulnud. Ma ei näe, et huvi õppida oleks suurenenud. Ma loodan, et ka Aseri ja Viru-Nigula lapsed hakkavad taas Kundas muusikakoolis käima. Ka mina käisin lapsena Aserist Kundasse. Võimaluste suurendamiseks on sõitma pandud vallasine buss. Kasutage siis seda võimalust. Mõelge vaid, kui igast valla kooli klassist oskaks üks õpilane puhkpilli mängida, oleks meil korralik noorteorkester olemas! Ja parimad mängijad saaksid võimaluse osaleda Kunda Linnaorkestri töös.

Orkester Eesti juubeli eel

Kõige üldisema arusaama järgi peetakse muusikat eelkõige meelelahutuseks, mis sõnakasutuselt tähendab meeldivat vaheldust pakkuvat tegevust, lõõgastavaks vahelduseks olevat ajaviidet.

Muusika kuulajale ilmselt enamasti nii paistabki, mis vabatahtliku võimalusena kas kuulub tema eelistuste juurde või mitte. Elukutselisele muusikule on meeldivast ajaviitest kujunenud töö, mis üksnes vaheldust ei pruugi pakkuda, olgu tegemist dirigendi või instrumentalistiga. See ei vähenda sugugi muusika väärtust, pigem esitab interpreedile kõrgendatud nõudmisi. Kui otsitakse musitseerimiseks vaheldusrikast ajaviidet, liitutakse enamasti mõne harrastuskollektiiviga, et priitahtlikult kaasa lüüa meelelahutusega nii kuulajana kui enese lõõgastamiseks.

KUNSTIST

Muusika ehk helikunst või ka muusade kunst, on üks kaunitest kunstidest, mille materjaliks Kunda lin-

naorkestril puhkpillid koos löökpillirühmaga, klaver ja basskitarr. Lisaks muidugi repertuaar, mis korrelatsioonis muusika vabatahtliku harrastamisega. Muusikapalade oskuslikul valikul on võimalik mõjutada meeleolu ja enesetunnet nii muusikul endal kui kuulajal. Kas tegemist on ülepea positiivse tunnetusega, sõltub emotsioonist, andes võimaluse meeldimiseks või siis mitte. Mittemeeldimine ei pruugi sugugi tähendada halba kvaliteeti, vaid tuginedes nüanssidele, hoopis näiteks midagi transsendentset või äraspidist...

MAINEST

Kunda linnaorkestri roll valla mainekultuuris ei ole üheselt mõistetav ega tajutav. Kas orkestri kuulsus, reputatsioon, loob vallale parema kuvandi või kergitab valla mainet hoopis tõsiasia, et kogukonna kultuuri juurde kuulub orgaaniliselt selline muusikaline kollektiiv? Kultuuri all mõistetakse eeskätt inimühiskonna loova mõtte ja sellest tuleneva tegevuse tulemuste kogumit, mis ei või selle sisulises olemuses otseselt poliitikalale alluda. Seda tõestas selgesti poole sajandiga kogetu enne taasiseseisvu-

mist. Nüüd, Eesti sajandal sünnipäeval, on loomulikult väärtuste mõõdupuuks ennekõike hea ning vaba tahe. Aseri orkestrile ja Kunda linnaorkestrile on sünergiat kogunud mitmekesine, kohati küllaltki krõbe, repertuaarivalik. Orkestreeingut pakuvad näiteks dirigent Kait Tiitso, helilooja ja pedagoog Ülo Mälgand, samas ka laias maailmas teada-tuntud arranžeerijad Ameerikast Jaapanini. Huvitava instrumentatsiooni toimetel kogeb muusik iseseisvust fluidumit, mis suuresti rikastab ta kogemust ning millele iga kultuurihuviline kogukonnas kaasa saab elada. Säärane kultuuriline sümbioos on väärtus, mis kindlapeale pälvib tähelepanu, kindlustades niiviisi ühtse valla mainet.

TEGEVUSEST

Orkestril on olnud meeleolukaid esinemisi, näiteks Kunda merepäevadel, kontsertidel Aseri rahvamajas ja Kunda linna klubis, kuid ka väljakutse võistumängimiseks näiteks rahvusvahelisel puhkpillifestivalil „Mürtsupill“ 2017. aastal Tartus. Oivalist koostööd on tehtud mitme tuntud ja rahva poolt armastatud vokaalsolistiga. Esinemised on muusika-

kollektiivile määrava tähtsusega, et proovides õpitud teoseid kuulajatega jagada. Kui palju on selles otsest vajadust või edevust, jäägu iga orkestrandi salajaseks tunnistuseks. Kavaldamata kange tahtmine on äratada noortes ja andekates inimestes uudishimu, et haaraksid mõne puhkpilli järele. Esi- algu tutvumiseks, seejärel selgeks saamiseks ja ikka sellepärast, et noor ise saaks eelpool kirjeldatud kogeda. Kahjuks Kunda muusikakoolis hetkel puhkpilliõpe kuigi populaarne ei ole.

JÄRELKASVUST

Siinkohal tahan välja tuua, kuidas mõtiskleb asja üle Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia õppedirektor Harry Illak 2011. aasta ajalehes Saue Sõna ilmunud artiklis „Puhkpillimuusika väärtustamine noorte seas on oluline“.

Ta ütleb intervjuus: „Kultuuri väärtustamine ühiskonnas algab sellest, kuidas ühiskond väärtustab kultuuriõpinguid. Oludes, kus lapse muusikaalane koolitamine lasub suures osas vanemate õlgadel ja riigi panus on suhteliselt tagasihoidlik, ei saa sinisilmselt loota, et kultuurinähtusi laiemalt piisavalt hinnata-

se ja mõistetakse selle olemuslikku sisu.“ Kindlasti pidas lugupeetud pedagoog silmas nii vahendite võimalusi kohalikes omavalitsustes, kuid ka ootusi pillieriala õpetajale, professionaalile. Iga muusikakollektiiv vajab järelkasvu, ka Kunda linnaorkester.

NIMEST

Imest teatakse tema nime järgi. On inimesi, kellel rohkem nimesid, on pseudonüümiga kunstinimesi, kuid ka neid, kes mingil põhjusel oma nime muutnud. Juhan Viidingul ilmus 1978. aastal luulekogu „Ma olin Jüri Üdi“ – viimane kogumik Jüri Üdi loominguga, mille lõpuosa sisaldas ka Juhan Viidingu luuletusi...

Aseri orkester teises Kunda linnaorkestriks olnud sunnituna, mille peale ütleks lihtsalt, et heal lapsel mitu nime. Siiski nii lihtne see ka pole, sest „heale lapsele“ lisandus proportsionaalselt „leviala laiendamise“ arvukalt väljakutseid. Ühest küljest ju tore, et on hulgaliselt esinemisi, teisalt on see nõudnud iga liikme vabast tahtest hoopis rohkem pühendumist. Kas ühe nimega jätkamine viib orkestrilt hea lapse

staatuse, tunnetavad ilmselt orkestrandid. Kunda linnaorkestrist sai Aseri orkestri järjepidevuse jätkaja, järgides arenguid, mis paistab jõukohane ning lähendab mõistlikult püstitatud eesmärgile. Kas Kunda linnaorkester jätkab tegevust õigel kursil, näitab kollektiivi üksmeel ja publiku rahulolu.

JUUBILARILE

Eestis esimesest ärkamisajast saati, poolteist sajandit tagasi, on samaaegselt aktiivselt tegutsenud palju enam kui sada puhkpilliorkestrit. Puhkpillimuusika traditsioon on vanem kui peatne juubilar Eesti Vabariik ning jätkusuutlikult hoidnud oma osa meie rikkalikus kultuuripärandis. Kunda linnaorkestril on mitu ülesastumist selle tähtsa juubeli tähistamisel, üritades parimat. Viru-Nigula vald õnnitleb ja tervitab sajaaastast Eestit kontserdiga Aseri rahvamajas tema päris sünnipäeval, 24. veebruaril.

Kunda Linnaorkester soovib esinemisega Eestile palju õnne ja õnnestumisi!

VÄINO RANDVER

Meenutades Jüri Parijõgi

Reisijuttude kogumik "Alutaguse metsades" ilmus 1937, kirjutatud on see 1935. aastal. Katkend on pärit üsna raamatu algusest, kui Jüri Parijõgi oma venna Joosepi talust jalgrattamatka alustab.

TALLINN-NARVA MAANTEEL JA PÕHJARANNIKUL

Alul on kõik vanad tuttavad teed ja rajad, kus rändasin poisikesena küll asja pärast, küll tühja tuult talates. Maantee Kundast Viru-Nigulasse on suvine kirikutee, seda mööda sõitsin sageli isaga kirikusse. Isa ja ema istusid ees heinavõrgul, mina kükitasin vankripäras, liblekott istmealuseks. Mäletan, et igal kirikuskäigul surid jalad ja sisikonna peksis segamini, kuid sellest et tehtud väljagi, silmadel oli palju vaadata. Koolimaja kohalt pöördusime maanteele, siis tuli vallamaja, siis Malla mõis ja siis hakkaski üle metsalatvade meri paistma - avar veteväli, must suitsupilv taevarannal ja valendav puri. Ebamäärase igatsuse ja kauged soovid tõusid hinges, unustasid kangeksjäänud jalad ja põrutava tee ning lasksid mõtteil lennata. Ärkasid oma unistustest alles Kanguristi küla paiku, kui meri taas jäi metsa varju, kirikuliste voor venis pikaks ja hakkasid kostma kirikukellade piupaud. See kõik tuleb selges-

ti meelde, kui sõidan vana tuttavat teed mööda kiriku poole.

Siinsamas tee ääres istub karjane. Lambad on joosnud üle tee, üks lehm ahmib rukist süüa, aga poiss ei näe neid - vaatab merele. Tulen rattalt maha ja püüan vaadata samas suunas. Nojaa, kaks valendavat purje mereseljal ja üks auriku suits. Neid ta vaatab, nendega rändavad mõtted kaasa.

„Poiss, kari läheb vilja!“ hüüan noorele unistajale.

Saan paar-kolm korda hüüda, enne kui poiss oma mõtteist ärkab ja minust aru saab. Siis kihutab tuhat-tulist lehma rukkist välja, et mõne aja pärast jälle suunata vaade merele.

Mina muudan oma sõiduteed, pöördun Iila küla kohalt kõrvale, et külastada veel kord Mahu sadamat, millest viimasel ajal näib kasvavat Kundale kardetav võistleja.

Peale mõningat sõitu ja eksimisigi liivastel metsateedel jõuangi Mahu randa. Kord käisin siin poisikesena tädipojaga kartuleid viimas. Siis ta oli tähtsusetu sadamake, õieti ei olnudki sadam, vaid väike laadimis-koht, kust soomlased võtsid kartuleid. Harva eksis siia mõni suurem purjekas, et võtta puid ja palke peale. Tormi eest laevad siin varju ei leidnud, tormipakku mindi Kunda sadamasse. Sadamasilda siin ka ei olnud, vankrid aeti madalasse vette, sealt laeti kartulikotid paati ja paat viis nad omakorda laevale.

Jüri Parijõgi Vabadussõja ajal. Jüri Parijõgi võttis Vabadussõjast osa ohvitserina, kus ta sõdis teise ja kolmanda soomusrongi koosseisus. Pärast sõda anti talle tänuks Kaarli mõis Lääne-Virumaal, millest kirjanik ja õpetaja aga loobus.

FOTO: ERAKOGU

Nüüd töötab siin süvendaja, merre ehitatakse muul meretuulte vastu ja laadimise hõlbustamiseks sild. See töö on praegu käimas. Mahu võtab nähtavasti vana Lontova kaubalaevad üle. Taani aktsiaselts, kellele kuulub Kunda vabrik ja sadam, ei

ole huvitatud vana Lontova kaubandusest, kõrgete sillamaksudega peletatakse eemale needki vähesed soome jaalad, mis sinna veel käivad.

Ka muidu on Mahu palju muutunud, endiste kalurionide asemele on tekkinud

klaasverandadega maju. Ma tean selle jõukuse tõusu põhjusi - meri ja salapiiritus. Kuid sellest ei saa kirjutada. See on omapärane jonnakas võitlus, mida peavad viru viikingid petliku merega ja kurja piirivalvega. Ma tean, see ei ole tahe kergesti ri-

Meelis Parijõgi käib esivanemate jälgedes

Siinkandis pole kedagi, kes ei teaks Lammasmäe Puhkekeskust ja selle tegusat juhti Meelis Parijõge (pildil). Vähem teatakse seda, et Meelis arendab puhkekeskust oma vanaisa talu maadel.

Kunda külla Urikivi talu rajanud Joosep Parijõgi soetas jõeäärse maatüki heina- ja karjamaaks. Vanaisa jälgedes liikus Meelis ka nooruses. Vanaisa Joosep oli hinnatud tisermeister, Urikivi talu juurde kuulus suur töökoda, kus Joosepi käe all tegutsesid sellid ja õpipoisid. Mööblit tehti seal muuseas nii Viru-Nigula pastori Aleksander Alveri kui Kunda ja Viru-Nigula apteegi jaoks. Meelis on õppinud puidutöötlemist, metsandust ning maaturismi. Noore mehena rajas ta puidutöökoja ja saekaatri.

Ka praegu tegutseb Meelis mitmel rindel - öeldakse ju, et kes teeb, see jõuab. Läänud aastal sai ta pikaajalise eduka turismiarendus-

töö ja saunakultuuri tutvustamise eest Lääne-Virumaa kõrgeima autasu, maakonna kuldse vapimärgi. Möödunud suvel Lammasmäel valminud maailma esimene turbasaun aga kandideeris Lääne-Virumaa aasta teole.

Meelise üks hobi on reisimine. Lisaks puhkusele ja maailmapildi avardamisele pakub reisimine talle ka professionaalses mõttes huvi. Kasulik on vaadata, kuidas toimetavad teised turismimajandusega tegelevad inimesed.

Meelis teab, et järjest enam huvitab inimesi kõik see, mida saab liigitada pärandturismi ja elamusturismi alla. Tahetakse ise midagi teha ja kogeda uusi elamusi ning proovida kohalikku toitu. Selles suunas tuleb mõelda ka Lammasmäel ja kogu Viru-Nigula vallas turismiga tegeledes.

Turbasaun sai tehtud kingituseks Eestile sajanda sünnipäeva puhul. Materjali ja eluterve skepsisega aitasid kingituse valmistamisele kaasa ka Soome sõbrad. Aga see pole ainus sünnipäevakingitus, milles Meelis ja tema pere osales. Soome sa-

jandaks sünnipäevaks ilmus soome keeles Jüri Parijõe reisijutt "Kundast Suursaa-rele". Raamatukeses on kirjas, et see on Tuglase Seltsi Etelä-Kymenlaakso osakonna kingitus Soomele ja Eestile sajanda sünnipäeva puhul. Et idee tuli Parijõgede perelt, saadi kutse kohaliku Tuglase Seltsi Soome 100 peole Haminasse, kus peo keske sündmusena toimus raamatu esitlus. Südamliku sünnipäevapeo raames jõudis Meelis kohalike ettevõtjatega arutada ka Kunda ja Hamina vahelise laevaliini rajamise üle. Raamatu esitlus pani ilusa punkti Jüri

Parijõe 125. sünniaasta tähistamisele. Oli ju virulasest kirjanik suur Soome sõber.

Eesti sajandal sünnipäeval mõtleb Meelis koos perega esivanematele, süüdatakse küünlad lähedaste haudadel Viru-Nigulas ja Kundas, tehakse vanaemade pühadetoite ja maitstakse oma taluaia õunamahla ning käsitööveini. Ees ootab jalgsimatki kodukandis ja õhtul arutatakse ühiselt meie mineviku ja tuleviku üle. Viru-Nigula valla korraldatud sünnipäeväüritustele tahaks samuti jõuda. Kui aega üle jääb, siis vaadatakse telerit ka.

TASUB TEADA

Kunda hooldekodu muutub energia-tõhusaks

Rahandusministeerium eraldas Viru-Nigula vallavalitsusele meetmest „Energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamine avaliku sektori hoonetes“ toetust ligi 185 000 eurot Kunda hooldekodus energiatõhusustööde teostamiseks.

Projekti raames on hoonesse plaanis investeerida kokku 435 000 eurot. Ehitustööde käigus rajatakse uus soojustagastusega ventilatsioonisüsteem, korrastatakse küttesüsteem ning soojustatakse välissein ja põõning. Projekti tulemusel vastab hoone energiatõhusarv vähemalt klassile C, vähenevad hoone energiatarve ja ülalpidamiskulud üle 8800 euro aastas, paraneb hoone sisekliima ning inimeste elu- ja töökeskkond.

VNT

VIRU-NIGULA VALLA TEATAJA

VÄLJAANDJA:
Viru-Nigula vallavalitsus
Kasemäe 19, Kunda 44107
www.viru-nigula.ee

Trükkikoda:
Printall AS

Tiraaž:
3000

Reklaami tellimine: reklaam@viru-nigula.ee

Toimetaja:
Meeli Eelmaa

Keeletoimetaja:
Seidi Lamus-Tšistotin

Küljendaja:
Marimai Kesküla

TASUB TEADA

Eesti lipu kasutamise meelespea

24. veebruaril on Eesti Vabariigi aastapäev — iseseisvuspäev, mida me kõik koos tähistame austuse ja väärikusega sinimustvalgete riigilippude heiskamisega. Kasulik on mees pidada Eesti lipu kasutamisega seotud tõdesid.

Eesti lipu kasutamise kord on reguleeritud Eesti lipu seadusega. Seaduses sätestatud normid on miinimumnõuded Eesti lipu kasutamiseks. See tähendab, et seaduse norme täites võib igaüks heisata Eesti lipu sagedamini, kui seaduses on sätestatud.

Eesti lipp on nii riigi- kui rahvuslipp, seetõttu tuleb seda kohelda austuse ja väärikusega. Igaühel, nii füüsilisel kui juriidilisel isikul on õigus heisata Eesti lipp.

Põhiseaduslike institutsioonide, ministeeriumide ja omavalitsusorganite hoonele heisatakse Eesti lipp alaliselt. Muud riigi- ja omavalitsus- asutused ning avalik-õiguslikud juriidilised isikud heiskavad Eesti lipu lipupäevadel.

Kolmel lipupäeval - iseseisvuspäeval, võidupühal ja taasiseseisvumispäeval - heisatakse lipud kõikidele elu-, äri- ja büroohoonetele.

Heisatav lipp peab vastama seadusega kehtestatud etalonile ning olema puhas ja terve. Lipp tõmmatakse alati masti tippu välja. Lipu langetamisel peab jälgima, et see ei puutuks vastu maapinda. Tugeva tormiga lipp ei heisata.

Eesti lipp heisatakse riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste, muude organite, avalik õiguslike ning juriidiliste isikute hoonetele lipupäevadel päikesetõusul, kuid mitte hiljem kui kell 8.00, ja langetatakse päikeseloojangul, kuid mitte hiljem kui kell 22.00. Jaaniõöl Eesti lipu ei langetata. Lipp võib olla heisatud ka alaliselt, kuid pimedal ajal tuleb see siis valgustada.

Lipupäevadel heisatakse Eesti lipp meie ajaloos toimunud oluliste sündmuste või tähtpäevade äramärgimiseks. Lipupäevadel on kõikidel riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustel ning avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel kohustus heisata Eesti lipp. Ühtsustunde väljendamiseks võivad lipu heisata ka kõik teised.

3. jaanuar - Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev
2. veebruar - Tartu rahulepingu aastapäev
24. veebruar - iseseisvuspäev, Eesti Vabariigi aastapäev
14. märts - emakeelepäev
Mai teine pühapäev - emadepäev
9. mai - Euroopa päev
4. juuni - Eesti lipu päev
14. juuni - leinapäev (lipp heisatakse leinalipuna)
23. juuni - Võidupüha
24. juuni - jaanipäev
20. august - taasiseseisvumispäev
1. september - teadmistepäev
Novembri teine pühapäev - isadepäev

Lipupäevadeks on ka Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu ja Euroopa Parlamendi valimise või rahvahääletuse toimumise päev.

Lisaks võib Eesti lipu heisata isiklikel ja kogukondlikel tähtpäevadel. Lipu heiskamine muudab perekondlikud tähtpäevad pidulikumaks ning heisatud lipuga on sobilik tervitada oma külalisi. Eesti lipp kaunistab asutuste, seltside ja ühingute tähtpäevi ning lisab väärikust avalikele üritustele.

Eesti lipu heiskamiseks on koht, kust lipp kõige paremini välja paistab. Üldjuhul paigutatakse lipp hoone peasissekäigu juurde. Lipud tuleb paigutada nii, et lehviv lipp ei ulatuks vastu katust, seina või läheduses asuvaid teisi objekte (puud jms). Lipu suurus on minimaalselt 105x165 sentimeetrit. Sobiva kõrgusega lipu masti heisatud lipu alumine äär peab jääma 1 meeter kõrgemale hoone kõrgemast osast. Lipuvardaga heisatud lipu alumine serv peab jääma maapinnast vähemalt 3 meetri kõrgusele. Maapinnalt tõusva lipumasti puhul on sobiv lipu laius ligikaudu 1/6 masti kõrgusest, katusemastil heisatava lipu laius on ligikaudu 1/4 masti kõrgusest ning seinale lipuvardaga heisatava lipu laius on ligikaudu 1/3 lipuvarda pikkusest.

Alaliselt heisatakse Eesti lipp valla- ja linnavolikogu, valla- ja linnavalitsuse hoonele. Kohaliku omavalitsuse volikogu võib määrata omavalitsuse territooriumil koha, kus Eesti lipp heisatakse alaliselt. Põhikooli ja gümnaasiumi hoonel heisatakse kõigil koolipäevadel Eesti lipp. Koolihoonel on võimalik hoida Eesti lipp heisatuna alaliselt. Alaliselt heisatud Eesti lipp peab olema pimedal ajal valgustatud.

Järelevalvet Eesti lipu seaduse nõuete täitmise üle Viru-Nigula valla haldusterritooriumil teostab vallavalitsus ja Politsei- ja Piirivalveamet.

Estonian Cell on suurim biogaasi tootja Eestis

2017. aastal suurenes Estonian Celli biogaasi toodang võrreldes eelmise aastaga 3% võrra. Ettevõtte tootis 76%-lise metaanisisaldusega biogaasi kokku 7,9 miljonit kuupmeetrit ning on selle näitajaga juba mitmendat aastat Eesti suurim biogaasi tootja.

suurim ühe-mahuline biogaasireaktor. „Ehkki biogaasikompleks käivitati 2014. aastal olid lahenduse uudsuse tõttu 2015. aastal tarvitud mõningased täiendused täisefektide saavutamiseks. See võimaldas tehase töötajatel omandada unikaalse ja väärtusliku know-how,“ lisas Lahe.

Biogaas tekib tehases reoveepuhastuse käigus ning nutika taastuvenergia lahendusega suunatakse see tootmisprotsessi tagasi. „Oleme ainulaadne taastuvenergia tootja Eestis, kuna biogaasi tootmiseks ei ole ettevõtte saanud sentigi toetust ei investeringu rajamisest ega taastuvenergia tootmisprotsessis. Kuna ettevõtte tarbib kogu biogaasi puitmassi kuivatusprotsessis maagaasi asemel, siis taastuvenergia toetust biogaasi tootmisest ei maksta,“ selgitas Lahe.

Estonian Cell investeeris Kundas asuva tehase reovee eelpuhastusse ja anaeroobsesse tehnoloogiasse 11

miljonit eurot, et oluliselt tõsta tehase kuluefektivsust. „2017. aastal asendati puitmassitehases tervelt 35% maagaasi tarbimisest enda toodetava biogaasiga, vähendades seeläbi ka ettevõtte süsiniku jalajälge 35% võrra,“ lausub Lahe. Investeering taastuvenergia lahendusse tõi Estonian Cellile ka Eesti parimate ettevõtete konkursil „Ettevõtluse Auhind 2016“ Aasta Uuendaja tunnustuse.

Biogaasi tootmine on võimalik tehase reoveest, kuna puitmassi tootmisel kasutatakse vaid keskkonnasõbralikke kemikaale ja ei kasutata kloori, väävli ega toksilisi aineid. „Sageli aetakse puitmassi tootmine segamini tselluloositootmisega. Tootmistehnoloogia, mida ettevõtte kasutab, on puidu kemi-termo-mehaaniline purustamine, mitte tselluloositootmises kasutatav Kraft-tehnoloogia sulfaatmeetod,“ selgitas ettevõtte keskkonna ja kvaliteedijuht Kersti Lužkov.

Kundas asuv Estonian Celli haavapuitmassitehas alustas tootmist 2006. aastal. Ettevõtte toodab kõrgekvaliteedilist kemi-termo-mehaanilist haava puitmassi, mis eksporditakse 100%-liselt erinevatesse Euroopa ja Aasia riikidesse. Kõrkehõlmav vastutustundlik ja keskkonnahoidlik mõtteviis on alates tehase rajamisest integreeritud Estonian Celli kõigisse protsessidesse ning on üheks edu faktoriks. Selles lähenemine pole pelgalt loodusressursist hoolimine, vaid hõlmab ausat ja avatud dialoogi töötajate, klientide, hankijate ja kõigi teiste huvigruppidega. Ettevõtte on rakendanud täismahus kvaliteedi-, tööohutuse, keskkonna- ja energiatehnikatimise süsteemid, mis on sertifitseeritud ISO 9001, ISO 18001, ISO 14001 ja ISO 50001 alusel. Estonian Celli ainuomanik on Austria juhtiv paberitööstusettevõtte Heinzel Holding GmbH.

Ole jääl ettevaatlik

Veekogud hakkavad jäätuma, kui õhutemperatuur langeb alla 0 kraadi Celsiuse järgi. Pärast esimesi külmasid tekkinud õhuke jääkord ei kanna inimest, mistõttu võib jääle minna alles siis, kui selle paksus on vähemalt 10 cm.

Külmal talvel on veekogud jäätunud kuni varakevadedeni. Sel perioodil liiguvad inimesed tihti jää- uisutatakse, püütakse kala ja tugeva jääkattega veekogu ületatakse isegi autoga.

HINDA VEEKOGU KATVA JÄÄKIHI TUGEVUST

Jää tugevust saab hinnata nii teoreetiliselt kui ka praktiliselt.

Teoreetiliselt me teame, et kui õhutemperatuur on olnud vähemalt kaks nädalat alla -20 kraadi, siis see jää peaks olema küllalt tugev. Kuid tugev milleks? Kas jääkaanel uisutamiseks, jääd kaudu jõe ületamiseks jalgsi või hoopis ATVga?

Praktiline jää hindamine tähendab sisuliselt selle mõõtmist näiteks jääpuuriga. Meeles tuleb pidada, et

inimest kannab vähemalt 10 cm paksune lõhede, praegude ja lahvandusteta jääkiht. Samas võib jääkatte paksus ühe veekogu piires olla erinev. Statistika järgi toimuvad enamasti õnnetusi jäätunud veekogul külma perioodi alguses ja selle lõpus ehk ajal, mil jää on nõrk.

JÄÄL VIIBIDES PANE HOOLEGA TÄHELE OHU MÄRKE

Ohtlikud kohad jäätunud veekogudel, kus tasub olla eriti ettevaatlik või neid üldse vältida, on kõrkjate kasvukohad, koolmekohad, allikakohad (lumekatteta jää näha tumedate laikudena) ja vette langenud puuvõrade ümbrus. Teadma peab, et jää on alati nõrgem vooluvede kogudes, suudmekohtades, paadisildade postide ümbruses ja kohtades, kus veekogud kitsenevad. Näiteks jääs olevad tumedad kohad näitavad tavaliselt ohema jääga kohti - jää ise on hele, kuid läbi kumav vesi tume. Kuuldes kerget raginat, lahku jäält - see on signaal, et kusagil on jäänud tekkinud praod. Lahku jäält tulnud

rada pidi - nii võid kindel olla, et jää kannab sind.

MÕNINGAD SOOVITUSED TALVISEL VEEKOGU LIIKUMISEKS

Enne jääle minekut teavita oma lähedasi, võimalusel kutsu kaasa sõber. Jäätunud veekogule minnes võta endaga kaasa jäänaasklid, mille abil saad külma vette vajudes jääaugust välja ronida. Kindlasti tuleb need riputada kaela, kõige pealmise riietuse peale, kust vajadusel lihtsalt kätte saaks. Lisaks võta kaasa ühest otsast terava metallotsikuga puust jääkepp. Sellega saab kontrollida jää tugevust või siis läbi jää vajudes toetuspinna suurendamiseks jääaugu servadele toetada. Turvalisuse suurendamiseks kannu päästevesti, mida saab valmistada ka ise. Selleks pane seljakotti veekindlasse kilekotti pakitud vahetusriided (fliis, sokid, kindad, müts). Seljakotis olev veekindlalt suletud kilekott hoiab sind läbi jää vajumise korral vee- pinnal, ühtlasi on pärast jäist suplust kuivad vahetusrii-

ded väga vajalikud. Veetemperatuur Eesti oludes jää all on umbes 4°C ja seal puudub ka tuul. Saades tagasi jääle, peab arvestama ka tuule ja temperatuuri koostmõju. Näiteks õhutemperatuuril -10°C ja tuulekiirusel 10 m/s peab arvestama 31°C külma.

TEGUTSEMINE LÄBI JÄÄ VAJUMISEL

Kui vaatamata kõigile ettevaatusabinõudele oled siiski läbi jää vajunud, anna oma hättasattumisest hääle või vilega märku. Jääaugust väljaronimiseks pööra end alati näoga tulnud suunda (tulles jää ju kandis). Toeta käed (peopesad, sõrmed harali) koos randmetega õlgade laiuselt jääle nii, et ka küünarnukid toetuksid jääle. Tõsta jalad võimalikult veepinnale. Kui sul on jäänaasklid, siis suru nende teravikud jõesse. Jääle saades rooma või rulli end tulnud teed tagasi. Ära tõuse püsti enne, kui oled veendunud, et jää sind kannab. Saanud turvaliselt ohutusse kohta, tee kõik selleks, et ruttu sooja saada.

Kunda lasteaed Kelluke tähistab vabariigi 100. sünnipäeva

Kunda lasteaia Kelluke pere hakkas Eestimaa sünnipäeva tähistama juba eelmise aasta kevadel, pühendades Kelluke-se heategevusjooksu EV100-le. Liitsime selle sündmuse ka kingituseks Eestile EV100 programmi.

Liikumine ja sport on Kellukese lasteaia laste ja lastevanemate seas väga populaarne. Eelnevatel aastatel pidasime koos meeleolukaid perespordipäevi, mida sai kokku kaheksa. Sel aastal otsustasime korraldada Kellukese lasteaia meeskonnaga, hoolekogu ja toetajate abiga Kellukese heategevusjooksu.

Läbi Kunda linna ja kauni rannäärse looduse lookles osalejatele 7-kilomeetrine kõnni- ja jooksurada. Lisaks oli nobedatele noortele 2,8 kilomeetrine jooksuring. Väikesed ja veel väiksemad tegid kiiremaid jooksuringe ümber lasteaia, need teed olid neile tuttavad. Kõik osalejad ja kaasaelajad said keha kinnitada sooja herne-supiga.

Ka sügisene spordipäev oli 2017. aastal pühenda-

Lasteaed Kelluke

FOTO: LASTEAED.KUNDA.EE

tud Eesti Vabariik 100-le. Sportliku päeva teemaks olid Lõbusad liikumismängud lastele. Lapsed mängisid traditsioonilisi eesti laste mängu.

Septembris külastas meid Eesti toidukuu raames MTÜ Virumaa Mahetootjad. Foodstudio kokkade käe all valmis maitsev toit kohalikust toorainest.

4.-8.detsember oli pühendatud Soome Vabariigi sünnipäevale.

Eestimaa sünnipäevaks otsustasime ömmelda lastele Viru-Nigula triibuga stiliseeritud rahvariided ja soetada igale rühmale lipud rühma logoga, et väärikalt tähistada Eesti Vabariigi aastapäeva ning ka edaspidi

esindada lasteaeda erinevatel üritustel.

Vabariigi aastapäeva nädal Kunda lasteaias Kelluke Rahvariidevööde näitus lasteaia fuajees alates 19. veebruarist Eestimaa-temaline näitus raamatukogus alates 19. veebruarist.

19. veebruar – Sünnipäevanädal rühmades.

20. veebruar – Eestimaa teemaline viktoriin saalis kell 10.00.

21. veebruar – Eesti rahvalaulude ja -tantsude hommik saalis kell 10.00.

22. veebruar – Paraad. Algas kell 11.00 lasteaia ees parkimisplatsil.

23. veebruar - Eesti Vabariigi aastapäeva aktus kell 10.00.

Jaanuarikuu tegemised Vasta kooli lasteaias Mõmmik

Reedel, enne kolmekuningapäeva, saatsime kuuse saalist välja. Laulsime lastega kuusepuule ja arutasime, millise kuju ja värvusega on kuuseehed, mille kuuselt ära võtsime. Puu oli ilus ja roheline ning kahju oli see kuuskede põletamisele saata.

Oli rõõm, et lumi tuli maha ja lapsed said kelgumäel kelgutamas käia. Lasteaia kõige pisemad said jõudu proovida sõpra kelguga vedades. Veel oli tore lumesõda mängida ja lumememme ehitada.

Kallistamispäeva tähis-

tasime ühise mängupeoga. Lastel olid kaasas kaisukarud kellega koos mängiti ringmänge ning kellele lauldi. Sidusime kallistamispäeva just kaisukarudega, sest meie maja nimi on Mõmmik ja iga-aastaselt tähistame karupoeg Puhhi sünnipäeva. Meil oli väga lõbus hommik.

Juba praegu teevad õpetajad koos lastega rühmades ettevalmistusi Eesti 100. aastapäeva puhul, kus kogu maja saab kaunistatud Eesti sümbolika ja ning 23. veebruaril tähistame juubelit aktusega lasteaia saalis.

Lasteaed "Mõmmiku" pere.

FOTO MARINA UUKIVI

Meie tubli korvpallimeeskond

20. jaanuaril osales Viru-Nigula valla korvpalli esindusmeeskond 34. Eesti omavalitsuste talimängude meeste korvpalli eelvoorus Jõhvis. Kuni 8000 elanikuga valdade võistkonnad olid jagatud 6 alagruppi.

Jõhvi Spordihallis toimunud B-alagrupis saavutas SK KNT võistkonna põhjal moodustatud Viru-Nigula valla meeskond tubli 3. koha. Viie võistkonnaga alagrupis saadi võrdselt kaks võitu ja kaks kaotust. Hiljem määravaks saanud esimeses kohtumises kodumeeskonna Jõhvi valla vastu jäadi alla

skooriga 35 : 47. Jõhvi sportlaste suurepärane kaugvisete tabavus koduhallis, meie mõned rumalad eksimused ja mõõdavisked määrasid väga võrdsete võistkondade duellis turniiritabelis teisena edasipääseja.

Saue valla ja Järva valla vastu suutis meie meeskond enesekindlust koguda, näidates palju efektiivsemat mängu. Meie kogemused ja pikkus eesliinis ning noorte liigamängult lisandunud noormängijate teravus tagaliinis jättis enne viimast kohtumist õhku võimaluse edasipääsuks. Viimases

kohtumises tuli minna vastu vaid võite tunnistanud Põlva valla esindusmeeskonnale, kus mängisid mitu suure kogemusega Eesti Meistriliiga mängijat. Meie meeskondlik tegevus pani Põlva oma surve alla, kuid mängu lõpuks panid põlvalased enda paremuse maksma skooriga 47 : 36.

Treener Kalev Sädeme juhendatav võistkond esines kokkuvõttes väga võitluslikult, jäädes esimesena välja 3.-4. märtsil Viljandis toimuvast finaalturniirist, kuhu sõidame valda esindama mitmete teiste spordiala-

degaga. Siinkohal täna kogu võistkonda, kuhu kuulusid kogenud vanameistrid ja mitmed noored tulevikumehed eesotsas Audentese Spordigümnaasiumis õppiva ja Alexela Korvpalli Meistriliigas mängiva Hendry Engelbrechtiga.

Võistkonna koosseis: Marko Murro, Janar Sädeme, Roger Kaldaru (C), Sten Pobbul, Kert Vergi, Viktor Engelbrecht, Hendry Engelbrecht, Märt Ait, Toomas Hain. Treener: Kalev Sädeme

TOIMETAS: AINAR SEPNIK

MÕNE REAGA

Meie oma valla neiu sai Eesti noorte meistrivõistlustel lauatennises kaks medalit

Laupäeval, 3. veebruaril toimusid Rakvere spordihallis Eesti noorte individuaalsed meistrivõistlused kadettide vanuseklassis. Võistlusel osales 64 noormängijat.

TULEMUSED:

Kristina Andrejeva – üksikmängus 3. koht; Adelina Zulfukarova - Kristina Andrejeva (Aseri SK) - tüdrukute paarismängus 2. koht (koos Rakvere SK esin-dajaga). Kokku saavutas Kristina 2 medalit.

TÜDRUKUTE ESIKOLMIK:

1. Vitalia Reinol (Narova);
2. Anastassia Melnikova (Narova);
3. Kristina Andrejeva (Aseri SK).

TÜDRUKUTE PAARISMÄNGUS:

1. Anastassia Melnikova - Vitalia Reinol (mõlemad LTK Narova);
 2. Adelina Zulfukarova - Kristina Andrejeva (Rakvere SK/Aseri SK);
 3. Anita Kostap - Raili Nurga (mõlemad Rakvere SK).
- <http://lauatennis.ee/web/node/1634>

Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefond toetab arendavaid teraapiaid vajavaid lapsi

Käesoleval aastal keskendub SA TÜ Kliinikumi Lastefondi põhikampaania “Üleannetus” muusika-, hipo- ehk ratsutamis-, tegevus- ja füsioteraapia, mis mõjuvad raskelt haigetele lastele arendavalt, parandavad nende seisundit ja edendavad lähtuvalt erivajadusest igapäeva-toimingutes toimetulekut.

Kampaania peamine eesmärk on spetsiaalses veebi-keskkonnas www.uleannetus.ee annetuste kogumine, et toetada järjepidevalt arendavaid teraapiaid vajavaid lapsi, kuni riiklikud vahendid pole piisavad, et neid aidata. Lisaks survestab Lastefond temaatikat ka riiklikul tasandil, võttes eesmärgiks saada Sotsiaalkindlustusameti rehabilitatsiooniteenuste nimekirja eraldi ka hipoteraapia ja muusikateraapia. Kampaania üks taustaeesmärk on aga üles leida ka need Eesti lapsed, kes vajavad raviarsti kinnitusel arendavaid teraapiaid, kuid kellele on need tänaseni kättesaamatuks jäänud seoses liiga kauge elukohaga keskusest või riiklikult piiratud rahalise mahu tõttu.

Abi saamiseks tuleb täita taotlusvorm, mille leiab Lastefondi kodulehelt www.lastefond.ee/abivajajale, ning saata see koos vajalike lisadokumentidega e-posti aadressile eveli.ilves@lastefond.ee. Taotluse esitamise järgselt võetakse taotluse esitajaga ühendust, vajadusel täpsustatakse taotluses kirjapandut, konsulteeritakse raviarsti(de)ga ning esitatakse taotlus Lastefondi nõukogu toetusotsuse langetamiseks.

„Üleannetuse“ kampaania tipneb laupäeval, 10. märtsil toimuvate üle-eestiliste heategevusüritustega kõigi 15 Eesti maakonna suurimates kaubakeskustes. Lääne-Virumaal toimub perepäev kell 11 kuni 14 Põhja-keskuses. Üritusel esinevad ansambel JÄÄÄÄR, Vaiko Epik ja Emili & Alex, päeva juhib Rakvere Teatri näitleja Margus Grosnõi ning kohal on ka Rakvere JJ-Street Tantsukool, näomaalijad ja õnneloos.

Ravi külmetushaigusi koduste teedega!

Kui on raskem ja sügavam kõha, siis tuleks ravida limaa-ineid sisaldavate ravimiteedega nagu paiseleht, teeleht, kassinaeris, altee ehk tokkroos. Altee puhul sobib kasutada ka juurt, mida saab isegi talvel välja kaevata. Tee tegemiseks ei tohi kasutada liiga kuuma vett - piisab kuni 60 kraadist ja lasta seista kaks tundi.

Lima sisaldavad ka pärnaõied, nurmenukk ja linaseemned. Lisaks oleks hea tee sisse lisada eeterlikke õlised sisaldavaid taimi nagu näiteks aed-liivatee, köömned, ap-teegitill, köömned.

Haige organism vajab ka C-vitamiini, mida sisaldavad näiteks kibuvitsa- ja pihlakamarjad. Palju vitamiine on ka astelpaju marjades, jõhvikates, mustas sõstras, pohla-des, karulaugus.

Kõikidest nendest taimedest võib teha segu ning kuu-ma veega üle kallata ja lasta seista 30 minutit. Pärast kurnata. Tee kõrvale sobib hästi mesi ja eriti taruvaiguga mesi.

ALLIKAS: MAAELU

Aseri Tellisete hase aü klubist Aseri Rahvamajani

See maja Rahva tänaval, mis täna kuulub MTÜ-le Halastusmaja, oli sõja lõpust kuni 1978. aastani Aseri Tellisete hase aü klubi.

Enne kultuuritempliks saamist oli siin poisimeeste kasarm, mille saksa sõjavangid ümber ehtasid ja lätlastest kunstniku Vilis Briedise käe all ajastule vastavalt ka kaunistasid.

Vaatamata väikesele lavale ja kitsavõitu saalile tegutsesid aktiivselt ansamblid, tantsurühmad, ja orkestrid. Sageli algasid proovid alles kell 10 õhtul, sest inimesed töötasid kolmes vahetuses ja tulid proovi otse töölt.

70-ndatel aastatel tehas laienes, rahvast tuli juurde ja vana klubimaja jäi kitsaks.

Uue ja kaasaegse kultuuritempli projekti, raha ning ehituse alustamise eest võitlesid aserlased mitu aastat. Direktor, parteikomitee sekretär ja ametiühingukomitee esimees kordasid kõikvõimalikes kohtades, et vana klubi on väike ja noored jooksevad laiali, kui uut ei ehitata. Uus kultuurimaja valmis kahe aastaga ja kogu töö tegid ära oma inimesed. Osalt ühiskondlikult: 1200 inimest, igauks kolm puhkepäeva aastas.

Uue maja, ametliku nimega Kultuuri- ja Tehnikamaja avamine oli Aseri rahva jaoks väga suur sündmus. Rongkäik algas asula teisest otsast. Puhkpilliorkestri saatel, kes neil aegadel kõiki meie tähtsaid ja vähem tähtsaid rõõmsaid ning ka kurbi sündmusi kaunistas, marssisid koolilapsed, töölised ja pensionärid pikas kolonnis läbi Aseri.

Linti läbi lõikama olid

saabunud eriti tähtsad tegelased Ehitusmaterjalide ministriumist, partei- ja ametiühingutegelased.

Esimest korda said ära valitud uue presiidiumilaua taga istuda, tänati tublimaid ehitajaid ja siis said isetegevuslased vastset lava proovida.

Tänaseks on see maja juba 39 aastat oma rahutud elu elanud. Seitsme- ja kaheksakümne aastat olid eriti rahvarohked. Peeti pidusid omade seltsis ja võeti vastu külalisi nii lähedalt kui kaugelt. Ei ole vist palju neid eesti populaarseid lauljaid-pillimehi, kes Aseris esinemas poleks käinud. Rõõmsalt võtsime vastu ka külalisi vennasvabariikidest.

Meie kõige staažikam kollektiiv on puhkpilliorkester, kes tänavu juba 108. sünnipäeva pidas. Nii puhkpillikui ka rahvapilliorkestri ees seisis pikki aastaid legendaarne õpetaja ja orkestrijuht Elmar Liiv, kelle käe all poisid-tüdrukud juba koolipingis mängima õppisid. Täna Aseri orkestrit juhatab Liivi õpilane Kait Tiitsot.

Laulda on Aseris ikka armastatud. 1974. aastal sündis ansambel „Keraamika“, juhendajaks Silvi Varinurm. Algaastatel sai ansambel kohe hea kambavaimu sisse ja 13 aastat püüti rajooni parimate seas, osaledes edukalt nii kodulaval kui kaugemal.

Aastal 1988 moodustati „Keraamika“ baasil naiskoor „Meelespea“. Ees ootas 1990. aasta üldlaulupidu, mis andis indu ja jõudu veel mitmeteks aastateks.

Ansambel „Hõbehall“ sündis 1988. aastal ja seda juhendas siis Koit Veldi. Täna õpetab selgeks laulud ja saadab akordionil Anna

Aseri Rahvamaja.

FOTO: REGISTER.MUINAS.EE

Zamahhova. Aktiivselt on osa võetud maakondlikest memme-taadi pidudest, esinetud kodulaval ja lugematul külapäevadel.

Rahvamuusika kapell alustas tööd 1972. aastal Elmar Liivi käe all. 1984. aastast tänaseni juhib kapelli Anatoli Zamahhov. Aseri Kapell on asendamatu esineja nii kohalikel kui maakondlikel üritustel ja neil on, mida mängida – repertuaaris on üle saja rahvaliku pala.

Suur armastus vene laulu vastu tõi 14 aastat tagasi kokku seltskonna, kes tahis seda armastust jagada ka kuulajatega. Nii sündis Aleksander Zamahhovi juhendamisel ansambel „Ivuški“. Varsti kasvas kollektiiv suuremaks, sai endale uue juhi Žanna Stoljarova ja ka uue nime – „Minu aastad“.

Tänaseks on ansambli juhendaja Anna Zamahhova ja kõik me tunneme seda kollektiivi nime all „Russkaja duša“. See on elurõõmus ja innukas seltskond, kes laulab nii kodustele kuulajatele kui kaugemalgi.

Rahvamaja lavalaudadel on ajast aega tantsitud. Küll rahvatantse, peotantse, sõutantse ja mida kõike veel. Nii lapsi kui täiskasvanuid on tantsima õpetanud Helvi Raudsepp, Hele Pomerants,

Ingrid Korjus.

Memmede tantsurühm „Eideratas“ Ingrid Korjuse juhtimisel alustas tööd ligi kolm aastakümnet tagasi. See on meie maja kõige kindlamalt koos püsinud ring.

Natalia Latta alustas sära-va tantsutüdrukuna Valentina Trooni rühmas ja hiljem õpetas teisi tantsima.

2011. aastal alustas kolme vanuserühma lastega tantsimist Alesja Lonskaja. Rühma nimeks sai LIFE. Täna juhendab tantsutüdruid Viktoria Abdussalamova.

Ansambel „Neda“, kes alustas laulmist 1979. aastal, on Juta Tiitsot elutöö Aseri kultuurielus – see on ühte hoidev, andekas ja muusikaalne seltskond.

1998. aastal loodi ansambli baasil naiskoor „Ohakas“. Esimestel aastatel oli kooris kuni 37 lauljat. Siis käidi ka üldlaulupeol – sealt saadud emotsioonid saadavad lauljaid tänaseni. Esinetud on kodus ja lugematul laulu-
päevadel üle vabariigi.

Näitemängutraditsioon Aseri-mail on väga vana ja vahelduva eduga on see harrastus jätkunud. Meie rahvamaja tänased näitemänguhuvilised on Luule Varinurme eestvedamisel koos seitsmendat aastat.

Maha on saadud mitme etendusega – „Eesti matus“ ja „12 kinki jõuluvanale“, „Abielu lühikursus“ ja „Vigased peigmehed“, Aseri tehase legendaarset direktorit ja tema ajast kõnelev „Direktor“ ning mõisaajast pajatav kostüümidraama „Mats von Kartoffel“.

Juba enne uue maja valmimist läks käima tsehhidevaheline isetegevuskonkurss. See oli väga populaarne üritus, kus täismajale esinesid ja sisustasid terveid õhtuid kordamööda keraamikatehase erinevad tsehhid. Siia liitusid ka keskkool ja muusikakool oma eeskavade. Alati huvitavad ja vaimukad etteasted, uued kostüümid ja rekvisiidid. Talente jätkus!

70ndate –80ndate üheks märksõnaks oli perekklubi. Koguneti kord kuus, kutsuti külalisi ja peeti stiilipidusid. Rahvamajas on korraldatud laulukonkurss, minimissi- ja mister valimisi, üritusi eakatele.

Lastele pakume rahvamajas võimalust lustida lastediskodel, kuhu võib tulla vanuses 4-14 ja kõik on nagu päris.

Külalislahkelt oleme korraldanud kokkusaamisi maakonna puhkpillimuusikutele, eakate tantsurühmadele ja harrastusnäitlejatele.

Kõige eksootilisemad külalised olid jõuluvanad, kes siin oma kongressi pidasid.

Viimased aastad on juurde toonud ka uusi tegevusi meie majja ja suviti väljapoole majaseinu.

Igal suvel peame Aseri rannas koos rannapidu, mis tõmbab kokku rahvast nii lähedalt kui kaugelt. Mõõdunud suvel toimus meil suvitava Saksamaal praktiseeriva Venemaa muusiku Vlady Bystrovi initsiatiivil

„Ebahariliku muusika festival“. Muusika, mida terve päeva jooksul kolmel kontserdil kuulda saime, polnud küll meie jaoks ebaharilik, aga kindlasti väga hea. Võib julgelt väita, et see üritus oli meie suve pärl ja loodame väga, et sellest saab traditsioon.

Traditsiooniks kujuneb kindlasti ka kevadine moekonkurss, kus noored teise ringi riidest uusi ja huvitavaid komplekte disainisid.

Igal kevadel korraldame koos Aseri rahvaga valla-
päevi ja naudime traditsioonilist Aseri Orkestri kontserti koos mõne Eesti populaarse lauljaga.

Rahvamajas töötab käsitööring Natalja Serdjuki eestvedamisel. Käsitööringi ning rahvamaja töötajate töö ja loomingut tulemusel valmivad kõik meened ja kingitused, mis tänuühiks külalistele ja esinejatele jagatakse.

Läbi aastakümnete on meie kultuuritempli eesotsas olnud mitmeid omanäolisi juhte, kes meie kultuuri põldu künnud. Mäletame Valentina Galnšit, Meeta Varinurme, Tiiu Tammist, Taissia Kirikut, Anatoli Zamahhovit, Juta Tiitsot, Marianna Koitlat, Heli Allest, Hele Pomerantsi ja Hille Jäägerit. Täna juhib rahvamaja tööd Galina Simoniš.

Üle 20 aasta töötavad meie rahvamajas Ljubov Bazarova, Ljubov Gorbanjova ja Oleg Jessevitš.

Rahvamaja tänane kollektiiv on üks pere, kes hoiab maja korras ja pakub aserlastele võimalusi kodunt välja tulla ja oma vaba aega veeta. Areneme ja käime ajaga kaasas.

Meie ukseid on avatud. Tere tulemast!

Toalillede väetamine talvel

Paljud toataimed vajavad rohkem õhuniiskust, kui toaõhus on.

Kütteperioodil on õhuniiskust toas tavaliselt 30-40%, taimedele sobiv niiskus on aga 60-80%. Kuiv ja soe õhk võib kuivatada lehed.

Kõige kaitsetumad on õhukeselehelised taimed. Niiskusepuudusele viitab lehetippude pruuniks tõmbumine, lehtede närbumine ning õite, õiepungade ja lehtede ärakukkumine. Toataimede lähedal võiks hoida veega anumad.

Püüdke hoida taimed eemal radiaatoritest ja elektriseadmetest, need kuivatavad õhku ning kastmine ja piserdamine nende lähedal võib olla ohtlik!

Taimi on vaja väetada ka talveperioodil, sest mul-lasegud, milles toataimed kasvavad, sisaldavad mine-raalaineid piiratud koguses ning kastmisveega uhitakse osa toitaineid mullast välja.

Reeglina tuleks taimi väetada kasvuperioodil, seega peamiselt kevadest suve lõpuni.

Väetamist ei vaja värskest ümberistutatud taimed, kuna uus muld sisaldab piisavalt toitaineid. Ümberistutatud taimedele võib väetist lisada kuue nädala möödudes.

Universaalväetised rahuldavad enamiku toailillede toitainete vajadused, lisaks on olemas eriväetised õitsevatele ja lehtdekoratiivsetele taimedele, orhideedele, kaktustele, tsitruselistele jne. Mainitud väetised on müügil peamiselt vedela kontsentraadina, kuid olemas on ka vees lahustuvad pulbrid ja graanulid. Väetist lisatakse vastavalt kasutusjuhendile kastmisvette. Toime on kiire ja ühtlane, sest veega lahjendatult jõuab see kõikjale. Vedelad väetised imenduvad kiiresti ja sobivad, kui taim vajab kiiret turgutamist. Väetisepulgad ja -tabletid on pikatoimelised väetised, mida on mugav kasutada talvel, kui taimed vajavad vähem kastmist. Väetisepulk või -tablett surutakse mulda ning toitained vabanevad järk-järgult.

Vähesed toataimed ar-

mastavad otsese päikesevalgusega või väga pimedat kohta, poolvari sobib aga enamikule. Piisavalt valgust on 1-1,5 meetri kaugusel aknast või akna all, kuhu päikesevalgus jõuab läbi kardina. Kui varjulembesed taimed satuvad heleda päikesevalguse kätte, tekivad lehtedele pruunid põletuslaigud.

Isegi valguselembesed taimi võib äkiline ereda päikesevalguse kätet sattumine kahjustada. Enamik taimi kasvab valgusallika suunas. Ühtlase kasvu kindlustamiseks tuleb taimi sageli pöörata, vahetades valguse poole olevat külge. Talvisel ajal võib toataimed aknale lähemale tõsta, samuti on pimedal ajal palju abi taimelampidest. Enamik toataimi kasvab hästi, kui temperatuur on vahemikus 15-21°C.

Vältige järske temperatuurimuutusi, külma tõmbetuult ning seisvat sooja õhku!

TOIMETAS: MEELI EELMAA

Võimalusi raha taotlemiseks

LEADER-programm

MTÜ Partnerid (Viru-Nigula ja Kunda piirkonnad)

Meede 2.1 Ettevõtluse investeringud 5.-9. märtsini 2018 kuni kella 16.00-ni.

Meede 2.2 Ettevõtlikkuse ja konkurentsivõime tõstmine 5.-9. märtsini 2018 kuni kella 16.00-ni.

Meede 1.2 Kohaliku kultuuri arendamine 23.-27. aprillini 2018 kuni kella 16.00-ni.

Meede 1.1 Elukeskkonna investeringud 1.-5. oktoobri 2018 kuni kella 16.00-ni.

Täpsem info taotlemise tingimuste ja infopäevade kohta veebilehelt: <http://www.mtupartnerid.eu/>

MTÜ Virumaa Koostöökogu (Aseri piirkond)

Meede 1 Mikroettevõtluse arendamine

Meede 2 Turismiteenuste ja toodete arendamine

Meede 3 Nutikate energialahenduste kasutusele võtmine

Meede 4 Piirkonna kompetentside tõstmine

Meede 5 Noorte aktivisee-

rimine ja kaasamine

Kõik meetmed on avatud projektitaotluste esitamiseks 17.-25. märtsini 2018.

Täpsem info veebilehelt: <http://www.viko.ee/>

Taotlusi saab esitada vaid uues e-PRIA keskkonnas.

EMKF meede „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine“ MTÜ Virumaa Rannakaluri ühing

I taotlusvoor 21.-27. märtsini 2018 kuni kella 17.00-ni.

Tegevussuunad: 1. kalapüügi- või vesiviljelustoodete väärindamine

või turustamine;

2. majandustegevuse mitmekesistamine;

3. kalasadamate uuendamine;

4. koelmualade loomine või taastamine;

5. sotsiaalse heaolu ja kultuuripärandi edendamine.

Digitaalselt allkirjastatud taotlus tuleb saata e-posti aadressile: info@vrky.ee või esitada paberikandjal, milleks tuleb enne registreeruda telefonil 53303930 või nimetatud e-posti teel.

Täpsem info, sh taotlusvormid jm veebilehel: <http://www.vrky.ee/>

Mida söödi Eestis eelmise sajandi alguses ehk sada aastat tagasi?

Põhiline osa talutoidust valmis talu enda toodangust – rukkist, odrast, kartulist, kapsast, hernest, kaalikast, harvemini põldubadest ja isegi läätsedest. Veidi hiljem lisandus talinisu. Samuti ka piim, või, sealiha, lambaliha, pühade puhul ka vasikaliha. Pärast I maailmasõda tulid toidulauale juurde peet, porgand, kurk ja kõrvits.

Rukkijahust tehti peamiselt hapendatud leiba, mis oli üks tähtsamaid toite. Odrajahust küpsetati karaskit ja pannkooke, aga keedeti ka jahuputru. Odratangudest valmistati ka tanguputru. Odrateradest kasvatati linnaseid, millest valmistati õlut ja kalja. Õlut oli kombeks teha pühadeks ja kodusteks pidusöökideks ning talgutööde ajaks. Koorega kartuleid keedeti enamasti igaks lõunaks, kõrvale olid silgud, piima- või jahukaste. Kooritud kartu-

leid pandi ainult supi sisse või küpsetati ahjus koos lihaga. Ka kartuliputru tehti, kuhu lisati õige natuke rõõska piima. Hernestest ja ubadest keedeti ainult suppi. Kaalikaid küpsetati kerisel või ahjus koos koorega. Kapsaid keedeti suvel värskelt ja talviti hapendatult. Jõulupühade puhul tehti hapukapsaid. Piimalt riisuti koor ja tehti võiks. Lehmade lüpsmatuleku aeg oli seatud kevadeks, nii oli piima talus hilistalvest kuni hilisügiseni. Lüpsikusse lüpstud värske piim kurnati kaussidesse ja lasti hapupiimaks minna. Hapupiim oli pidevalt pere toidulaual. Võid tehti võimasinaga, kuid väikesi koguseid hõõruti ka puulusikaga. Koorelahutajad ilmusid alles pärast I maailmasõda, varem kooriti piima “kodu-kootud” seadeldisega. Lihasöömine algas sügisel mihklipäeva paiku, mil tapeti lambaid. Lambaliha oli mõeldud nii turustamiseks kui oma perele söögiks. Tarvitati nii värskelt kui soolatult ja keedeti südluks. Seatapp toimus enne jõulusid. Seapea raiuti alati poolleks – üks pool pidi olema

Karask

FOTO: TOIDUTARE.EE

jõulusöögi laual. Siis tehti ka sealihasyüli. Seasooled puhastati ning neist valmistati tangu- ja verivorsti. Öhtusööki tehti alati niipalju, et sellest jätkus külmana ka hommikusöögiks. Öhtusöök oligi kõige täht-

sam söömaaeg. Talvel kui lehmad kinni olid, tehti jõhvikakisselli või joodi sõstramahla, pudru kõrvale rüübati ka hapukalja.

TOIMETAS: MEELI EELMAA

MÕNED RETSEPTID:

Vasika pää rosina soostiga

Kui esimese tüki õpetuse järele keedetud ja praetud vasikapää lina päale pandud, siis lisatakse selle soosti juurde: korten paksu pruuni praadi soosti, söögilusika täis peenikest suhkrut, kolm söögilusika täit puhastatud ja ära kupatatud rosinaid, üks söögilusika täis Gabulsoosti, napsi klaasi täis Madeira viina ja aru järele soola. Kui nüüd läbi keeb siis kallatakse üle selle liha. Praetud ehk rasva sees restitud kartohvlid antakse juurde.

ALLIKAS: JAAN KOOR. „KOKA-RAAMAT. 1331 SÖÖGI-VALMISTAMISE ÕPETUSEGA“, 1908.

Magus sült värsketest roosidest

Keedetakse üks nael pää-suhkurt poole toobi veega ja natukese kollase tsitroni koorega selgeks siirupiks, pandakse nüüd korteri osa värsked roosi-õie lehti puhta tirina sisse, kallatakse see suhkrusiirup keevalt üle, pandakse kindel kaan päale ja lastakse pooleti ära jahtuda. Selle wahe pääl pandakse 6 loodi valget ja üks lood punast gelantini kastruli sisse, sulatatakse toobitäre kuuma veega ära, lisatakse sinna juurde sahvt viiest tsitronist ja paar nelki. Kui ära jahtub, siis segatakse sinna juurde viis toorest munavalget ja keedetakse niisama selgeks kui valge marjaviina süldi juures sai õpetatud. Kallatakse nüüd mõlemad, see on roosi-siirup ja see gelatin läbi tiheda, valge rätiku puhta kausi sisse, segatakse sinna juurde korter roosivett, korter kirsimarjadest keedetud vett, mõlemad lastakse läbi puhta, valge rätiku. Nüüd kallatakse ilusa sakilise geelvormi sisse ja lastakse külma koha pääl ära tarduda.

ALLIKAS: JAAN KOOR. „MAGUSAD SÖÖGID“, 1903.

Pilguheit Aseri ajaloole

Eesti Vabariigi saajanda aastapäeva eel heidaks pilgu Aseri ajalukku, meenu-tamaks kodukandi olukorda meie jaoks juba küllaltki kaugel ajajärgul. Selleks tuli tutvuda Aseri Kooli ajalootoa materjalidega, mille väljavõtetest tänane meenutus sai kokku pandud.

Aseri minevik ja tänapäev on väga tihedalt seotud siinse maapõue rikkusega - lubjakivi ja sinisavi on varandus, millele rajaneb ehitusmaterjalide tootmine. Väärtuslik tooraine ja selle hea kättesaadavus on olnud eelduseks, et Aseris on tegutsenud ehitusmaterjalide tööstus praeguseks juba üle saja aasta. Asustus on olnud siin väga ammu. Meie piirkonnas paiknenud nelja muinasküla: Kestla, Rannu, Härjapea ja Paimela (Koogu) küla mainitakse esmakordselt 1241 kirjalikus ajalooallikas „Taani hindamisraamat“, Aseri mõisa 1367, Meriküla 1433. Ka hiljutine valdade liitmine ei ole ajalooliselt midagi uut, sest seda on toimunud ka varem - mõisavaldade liitmise tulemusel oli 1899. a Viru-Nigula kihelkonnas kolm suurvalda, Aseri kuulus Kalvi valla koosseisu kuni 1939. aastani.

Aseri tööstus ja asula on saanud oma nime lähedal paiknenud Aseri mõisast. Parunite Lodede suguvõsale kuulunud mõisa valdas vähe aega Lodede vasall Asserien, kellelt mõis nime päris. Nimi Asserien pandi ka tsemenditehasele ja nii on see Aseri nime kujul püsinud läbi aegade ligikaudu 600 aastat. Aseri töölisasula on oma arengus sõltunud tugevasti kohaliku tööstuse edenemisest ja kaasa teinud kõik tootmise tõusud ning mõõnad, elades raskelt üle tööstuse languse ja likvideerimise, samas arenedes tööstuse õitseajal. Tänu paekivi ja savi suurele lasundile saigi võimalikuks Aseri tsemenditehase rajamine. Tehase ehitas aktsiaselts Asserien, mille keskus asus Sankt-Peterburgis ja mille aktsiaid müüsid suuremad Venemaa pangad. Kõige suurem aktsionär oli Tema Imperaatorliku Suurvürsti Aleksei Aleksandrovitši (Aleksander II neljanda poja) Kontor ning üks selle asutajaid oli Koogu-Aseri mõisaomanik Hermann Otto Schilling, kelle maavalduse Meriküla kaldapealsele tehas ja asula rajati. Mõisa arenguks oli tema arvates kõige kasulikum hakata tegelema tsemendi valmistamisega, eeskujuks oli naaber mõisa omanik, kes juba 1870 Kundasse tsemendivabriku ehitas. Alguse sai Aseri tsemendivabriku ehi-

tamine aastal 1899 ja tsementi hakati tootma 1902. Töö tehases oli äärmiselt raske ja toimus põhiliselt käsitsi nii savikarjääris, paemurrus, tünnitsehhis, pakkimisel kui ka ahjude juures. Viie aastaga püstitati tehasehooned, jõujaam, rajati paekivi- ja savikarjäär ning raudtee Sonda jaamani. Suure tehase rajamine ei kahjustanud peaaegu sugugi põlist rannaküla, savivõtukohat jäi ühe talu põllukrundile. Tehas ja asula rajati tervenisti soisele metsasele alale. Nüüdseks on Meriküla aga kadunud savikarjääri alla. Tehase algaastail asula ei kasvanud, enamik töölisi oli ümbruskonna küladest. Pärast tsemenditehase ehitamist tekkis Meriküla talumaadele ümbruskonna noorim küla Uusküla, mis on Aseri asulaga tihedalt seotud. Mereäärsele mäepealsele püstitati elumaju nii ametnikele kui töölistele. Ametnikele oli kümme maja, nendest viis kivist ja viis puust, tööliste tarvis kolm kahekordset 32 korteriga kivimaja. Tehas saavutas oma tippvõimsuse enne sõda, kui seal töötas 900 töolist, I maailmasõja ajaks oli Aserisse kujunenud võimas tööstuskompleks, kus oli igati kaasaegne tsemenditööstus ja väike keraamikatööstus, heakorrastatud elamurajoon, planeeritud tä-

navate, paistiigi, pargi, üldise vesi- ja elektrivarustusega, ühendus välismaailmaga toimus raudtee, maantee ja mere kaudu. Eriti rasked olid aga aastad 1918-1919. Revolutsioon, kodusõda ja Eesti Vabariigi loomine mõjutasid tugevasti elu Aseris. Tehase juhatus asus Venemaal, seetõttu kaotati enamlaste võimule pääsemisega kapitalid ja ühendus juhatussega, Vabadussõja ajal sai vabrik kannatada, langes mahajäetud olukorda, algas kiire taandareng, majandus laostus, nõudmine tsemendi järele vähenes minimaalseks Venemaa turu äralangemisega. Lõplikult suleti Aseri tsemenditehas kinni 1927. aastal. Vanadest tööstushoonetest on tänaseks säilinud vaid varemed, säilinud on mõned olmehooned (kirikuhooned, võõrastemaja, mõned elamud). Pärast majanduslangust jätkas tööd väike 1920. aastal ehitama hakatud ja 1922. valminud tellisetehas, kus töötingimused olid väga rasked, sest kogu töö toimus käsitsi. 1936 asuti ehitama uut tehast, mis järgmisel aastal juba toodangut andis. Töö oli osaliselt mehhaniseeritud. 1940 tehas riigistati, 1953 asus Aseri keraamikatehast juhtima Nikolai Fedjukin, algas ka praeguse Aseri töölisasula ehitus. Sellele järgnenud perioodi mäletavad juba suurem osa Aseri elanikest. Lisaks tehasele ja inimes-

te olmet toetavatele asutustele tuli ka lastega tegeleda nendele kirjatarkust andes. 1918. aastast töötas Aseris juba 1. novembril 1905 alustanud vene õppekeele III järgu 2-klassiline erakool (klassid jagunesid neljaks jaoks) aktsiaselts „Asserien“ poolt ehitatud elamus. Aseri kooli asutamine ei olnud kerge, sest esitatud avaldus üheklassilise algkooli avamise kohta sai eitava vastuse ja AS „Asserieni“ ja Riia Öpperiingonna hooldusnõukogu vahel algas aastaid kestnud kirjavahetus. Luba avada ametlikult Aseri kaheklassiline venekeelne algkool saabus Riist lõpuks 28. mail 1911. aastal. Algkooli õppekeeleks oli vene keel. Lubati küll õpetada eesti keelt ja luteriusulistele lastele eesti keeles usuõpetust. I klassi õpilastele lubati õpetada ka teisi aineid eesti keele abil. Olukord muutus alles 1917, kui I rahvahariduse kongress otsustas, et 1. aprillist on õppekeeleks eesti keel. Ka Venemaa valitsus oli sunnitud 12. septembril võtma vastu otsuse, millega lubati õpetada emakeeles. Kooli eesmärgiks oli anda tehase lastele kaheklassiline algharidus. Vastu võeti mõlemast soost lapsi, olenevate rahvusest ja usutunnistusest. 1905.-1920. aastani pidas tehase omal kulul üleväl 4-klassilist kooli kahe õpetajaga, kus viimastel aastatel õppis kuni 80 last.

Rannu koolimaja seis oli väga vilets, sõjast tingitud majanduslike raskuste tõttu palju lapsi kooli ei ilmunud, koolimaja remonti ei olnud võimalik teha, uut inventari ja õppevahendeid muretseda oli raske ning tarvilikke Eesti Vabariigile sobivaid õpperaamatuid veel ei olnud. 1919/1920. õ-a muudeti Rannu vallakool kuueklassiliseks riiklikuks algkooliks. Kui otsida ühiseid jooni mineviku ja tänapäeva vahel, siis on jätkuvalt meie suurim töandja tellisetehas, mis algusaastatega sarnaselt põhineb erakapitalil. Säilinud (arenenud ja uuenenud) on ka minevikku ja tänapäeva ühendavad külad ning eelpool mainitud tööstuse algust meenutavad hooned ja varemed. Tegutseb ka kool ja esimene koolihoone on säilinud ja tähistatud ning lõpuks kogu see ajalugu on talletatud kooli ajalootoa materjalidesse, millega uued põlvkonnad tutvuda saavad. Et meie oma ajalugu rikkastada, on kõigil võimalus ajalootoa kogusid täiendada oma mälestuste ja esemetega, et oleks midagi meenutada järgmisel sajandal aastapäeval. Head Eesti Vabariigi saajanda aastapäeva!

RIHO KUTSAR
VIRU-NIGULA
VALLAVOLIKOGU ESIMEES

Reedel, 9.märtsil 2018 kell 18
Kunda linna klubis

ÕHTU AINULT NAISTELE

Sel õhtul:

- seavad sõnu noored näitlejad
 - toimub tantsuline etteaste
 - kohvimaailma saladusi avab barista
 - müstilisuse tagab mustkunstnik
 - kingitusi loosib õhtujuht
 - kõike kaunist jäädvustab fotograaf
 - laulab **STIG RÄSTA**
 - pakume tervituskokteili ja kohvi
 - lauda saab broneerida
- tel. 3221 556 või klubi@kunda.ee
- Peopäise 15.-
Olete väga oodatud!

TP Kangad

12.-28. VEEBRUARINI KOLLASE KOERA AASTA ALLAHINDLUS!

KOGU KAUP -30%!

Tsentrumi Ostukeskus
Koidula 1, Rakvere
Tel 322 3107

Keskus K5
Metsa 3, Kiviõli
Tel 337 7718

SK Market
Viru pst 2a, Sillamäe
Tel 392 4148

KULTUURI- SÜNDMUSED

K, 21. veebruar kell 10
Aseri kool

Aseri muusikakooli, laste-
teia ja algklasside EV
100. aastapäevale pühen-
datud kontsert

K, 21. veebruar kell 15
Viru-Nigula rahvamaja

Lasteetendus "Kavala
rebase ja rumala hundi
seiklused"

K, 21. veebruar kell 19
Kunda Linna Klubi

Kalle Sepp, Mikk Tam-
mepõld kontserttuur
„Vaikus“

N, 22. veebruar kell 12
Kunda Ühisgümnaasium

Virumaa Tütarlastekoori
kontsert

N, 22. veebruar kell 13
Aseri kool

Aseri kooli rajajate A.
Leetsmanni ja J. Kutti
mälestustahvli avami-
ne Viru-Nigulas, pidulik
teemaüritus koolis.

R, 23. veebruar kell 18
Kunda Linna Klubi

Eesti Vabariigi 100. aas-
tapäevale pühendatud
kontsert „Mu süda, ärka
üles“ Esineb Arsise noor-
te kelladeansambel, diri-
gent Aivar Mäe

L, 24. veebruar kell 7.28
Vabadussõja mälestus-
samba juures Viru-Nigu-
las

Pidulik lipu heiskamine,
järgneb koosviibimine
rahvamajas

L, 24. veebruar kell 11
Vabadussõja mälestus-
samba juures Kundas

Eesti Vabariigi 100. aas-
tapäevale pühendatud pi-
dulik mälestushetk

L, 24. veebruar kell 12
Kunda kirik

Eesti Vabariigi 100. aas-
tapäevale pühendatud pi-
dulik jumalateenistus

L, 24. veebruar kell
13.30 Vabadussõja lahingu
mälestusmärk Kõrts-
lusalusel

Mälestushetk

E, 26. veebruar kuni R,
2. märts Noortekeskused
Koolivaheaja eripro-
gramm: töötod jpm.

**KALLE SEPP
MIKK TAMMEPÕLD**
KONTSERTTUUR „VAIKUS“

Kunda linna klubis
21. veebruaril 2018
kell 19.00

01.02 Saku mõis	11.02 Rapla Kultuurikeskus
02.02 Keila Kultuurikeskus	12.02 Tõrva kirik-kammersaal
03.02 Haapsalu Kultuurikeskus	13.02 Elva Kultuurikeskus
04.02 Kuressaare Kultuurikeskus	14.02 Tartu Karlova Teater
05.02 Kõrkvere koolimaja	15.02 Antsla Kultuuri- ja Spordikeskus
06.02 Kärdla Kultuurikeskus	21.02 Kunda Linna Klubi
08.02 Vändra Kultuurimaja	22.02 Rakvere Buena Vista Sofa Club

Pilet 10.- Info tel. 32 21 556

Piletid Piletilevist, Piletimaailmast ja kohapealt.

Mõned sõnad... tabavad otse südant, kogu
Olemine vähendab ja on hulgaks ajaks midagi
muud, mõned laused jõuavad otse
südamesse, puudutavad hinge, mõned mõtted
jäävad õhku hõljuma, nende helinad-kuminad
puudutavad kummastavalt kaua sind oma vibratsioonikajaga
- nad on juba ära lennelnud, sina aga oled nende
lummuses... Need on Loomise sõnad, mis suudavad muuta -
sind ennast, maailma... Kust nad tulevad? Kellele antakse?
Kes neid välja kannab...?

Eesti 100 - see on meile kõigile oluline tähtis juubel. Igal
ühel meist on võimalik teha oma isiklik tore kingitus oma
maale, Eestile. See ei pea midagi suurt olema, vaid just
paras, mida suudan, tahan, oskan või püüan õppida tegema,
mille läbi ka ise paremaks muutun.

Klassides õpilastega seda teemat arutledes, on osad lapsed
algul pakkunud kingitusena raha, siis on jõutud mõtetega
heategudeni, toredate tegudeni, mida võiks teha oma Eesti
jaoks. Jõudsime arutluseni, et Eestit iseloomustab ju **eesti**
keel ja et maailmas on ta oma kauni kõla poolest esimeste
hulgas. Kas oleme seda piisavalt hoidnud ja väärtustanud?!

Mis oleks, kui me kõik püüaksime **ilusamat, korrektsemat,**
kaunimat, helisevamat, ilma inetute kurjade solvavate
sõnadeta **eesti keelt kasutada!** Mis saaks veel ilusam
kingitus olla meie Eestile kui tema tähtsaima tunnuse
austamine, hoidmine, teadlikult parem kasutamine. See pole
tähelepanu pööramist ja jälgimist, aga see on meie Eestit
väärt, ehk õigemini öeldes, siis **oleme meie oma**
Eestimaad väärt.

Grossi
TOIDUKAUBAD

Eesti Vabariik 100 peolauale:

Soodusperiood: 16.02 - 15.03.2018

Sea raleliha
(jahutatud)
1kg / Eesti

-10%
2.58

Kodune sink
(suuts-keedu)
1kg

-14%
5.38

Kanakoib
(maitsestatud)
1kg

-18%
1.38

Kartulisalat vorstiga
1kg

-21%
2.68

Täidetud munad
1kg

-18%
6.88

Praetud räim marinaadis
1kg

-25%
3.58

Lihne vormileib
(viilutatud)
500g

-18%
0.36

Tuuletasku
110g 2tk

-16%
0.74

Kohupiima-kirsitort
1kg

-14%
7.28

Singirullid
1kg

-19%
7.98

Sooduspakkumised leiame meie kauplustest: **Kundas** Kasemäe 12
Aseris Tehase 23

Veel pakkumisi leiad www.grossitoidukaubad.ee

NOORTE HÄÄL

Kunda Ühisgümnaasiumi
õpilasesindus

Saame tuttavaks

Kunda Ühisgümnaasiumi õpilasesindus on ühing, mis seisab Kunda kooli õpilaste huvide eest.

Õpilasesinduses on arutlusel erinevad õpilasi puudutavad teemad, samuti võtame sõna murekohtade lahendamisel ja pakume oma-poolseid lahendusi nende

likvideerimisel. Teeme selles osas tihedalt koostööd administratsiooni ja õpetajatega. Esindus korraldab õpetajatele ja teistele huvilistele erinevaid sündmusi, suuremad neist „Jõulukohvik“ ja „Jookse südamest!“.

Õpilasesinduse moodustavad 4.-12. klasside esindajad, igast klassist on esinduses vähemalt üks õpilane. Struktuuriliselt on

õpilasesinduses liikmed ja kolmeliikmeline juhatus, kes esinduse tööd juhib. Juhatuses jagunevad ametikohad järgmiselt: president, asepresident ja protokollija. President juhib õpilasesinduse ja juhatuse tööd. Õpilasesinduse töös osaleb ka huvijuht, kes küll esindusse ei kuulu, kuid toetab õpilasesinduse tööd. Õpilasesinduse liikmete valimises osa-

levad kooliõpilased.

Esindajad valitakse klassi-siseselt, juhatuse valivad ametisse liikmed. Õpilasesindus tegutseb Tegude Toas (ruum 107, 1. korrus). Kunda Ühisgümnaasiumi õpilasesindus aktiveerus taas 2006. aastal ning on senikaua tegusalt toimetanud.

ÕPILASESINDUSE

SAAVUTATUD TUNNUSTUSED

- Lääne-Virumaa aasta noorteühendus 2016 nominent
- Eesti aasta osaluskogu ja õpilasesindus 2017 nominent

KONTAKTID

E-posti aadress: opilasesindus@kundakool.ee

Telefoni teel esindusega võimalik ühendust saada helistades kantselei telefonile 322 1248

ÕPILASESINDUSE JUHATUS

President: Kent Kerner, kent.kerner@kundakool.ee

Asepresident: Sandra Dõba, sandra.doba@kundakool.ee

Protokollija: Riina Osipenko, riina.osipenko@kundakool.ee

KUNDA ÜHISGÜMNAASIUMI

ÕPILASESINDUSE LIKMEMED

2017/2018. ÕPPEAASTAL

Oskar Soomre, 4. klass

Marta-Marliin Tsõganov, 4. klass

Sten Arro, 4. klass

Rihhard Vodja, 5. a klass

Eric Ehand, 5. a klass

Amelia Petrov, 5. b klass

Egert Veski, 5. b klass

Nora Aron, 6. a klass

Siiri Kokk, 6. a klass

Merike Ilves, 6 b klass

Kristel Ivarine, 6. b klass

Anna Skvortsova, 7. a klass

Kaili Jagant, 7. a klass

Rety Eespere, 7. b klass

Mihkel Mägi, 7. b klass

Maarja Mikker, 8. klass

Kristiina Nasikovski, 8. klass

Karmen Sarap, 8. klass

Reili Uukareda, 8. klass

Riina Osipenko, 9. klass

David Olenevitš, 9. klass

Karina Jakovleva, 10. klass

Kent Kerner, 10. klass

Ronald Smorodin, 11. klass

Darja Rabski, 11. klass

Sandra Dõba, 12. klass

Kaisa Sarap, 12. klass

ARVAMUS

Noorte Viru-Nigula vald

16- ja 17-aastased said 2017. aasta oktoobris esimest korda osaleda kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel. Käisime ka meie, õpilasesinduse juhatuse liikmed, esimest korda valimas, nii nagu seda tegid paljud teised noored. Vaadates, kuidas on uus vald tegutsemist alustanud, võime öelda, et hääletamas käimisest oli meile kasu. Uue vallavalitsuse ja -volikogu tehtud muudatused ja otsused on andnud meie kodukohale värske hingamise.

Olgugi et uus Viru-Nigula vald on ainult paari kuu vanune, on juba palju jõutud ära teha. Allasutused on liidetud ühise juhtimise alla, komplekteeritud on tugev meeskond valla elu edasiarendamiseks. Suureks abiks on uus vallasise-

ne bussiliin, millega noored saavad huviringidesse liikuda. Hea on lugeda infot sündmuste ja tegevuste kohta kodukohas ning kindlasti jõuab see sihtgruppideni kõige paremini läbi sotsiaalmeedia.

Et noor taas järgmistel omavalitsuste valimistel valijana osaleks, peab ta tundma, et vallas mõeldakse just temale ja noorsootöö on olulisel kohal. Kohalikul tasandil on ees ootamas mitmed arutelud noorte teemadel. Kas vald gümnaasiumiga või gümnaasiumita? Kas ja kuidas makstakse edaspidi koolilõpu toetusi? Kuidas tunnustatakse valla aktiivseid ning hea õppeedukusega noori? Kuidas toetada noorteühinguid ja -algatusi? Kuidas motiveerida noori pärast ülikooliõpinguid oma

kodukohta naasma? Diskussiooni vajavaid küsimusi on veel.

Nooruk leidis enne valimisi kahe kandideeriva nimekirja programmist lubaduse, mis kõlas nii: “Soodustame ning toetame noortevolikogu loomist”. Meie pooldame seda ideed. Selline ettevõtmine eeldab aga head koordineerimist ja kõikide valla noorte aktiivsust. Kindlasti saab lähitulevikus selgemaks, kas noortevolikogul on nõuandva partneri roll või saame ise ka otsuste vastuvõtmisel osaleda. Arutamist vajavad noortevolikogu valimiskord ja organisatsiooni tegutsemise alused. Oleme avatud koostööle!

Teame, et volikogus ja vallavalitsuses kindlasti arutatakse neid küsimusi.

Neli aastat pole väga pikk aeg. Seetõttu, kui soovime Viru-Nigula valda noortevolikogu, peab selle käivitamise protsessiga algust tegema kohe.

Palume volikogu ja vallavalitsuse liikmetel seda võtta kui noortepoolset heatahtlikku meeldetuletust ning ootame muudatusi noorsootöös, samas tunnustame omavalitsust sujuva ja kiire ühinemise ning uuele vallale kindla suuna seadmise eest.

Koos, noorte ja vanadega, suurtele tegudele uues Viru-Nigula vallas!

**KUNDA
ÜHISGÜMNAASIUMI
ÕPILASESINDUSE
JUHATUS**

KUNDA ÜHISGÜMNAASIUMI ÕPILASTE PROJEKTID

Projekt „Käed ja mõistus käivad käsikäes“

Mul tuli idee teha projekt, kus saaks osaleda kahes töetoas. Projekti eesmärk on, et noored saaksid proovida midagi teistsugust ja huvitavat. Projekt hõlmab Rubiku kuubiku kokkupanemise ja poksi töötuba. Mõlemas õpivad noored kasutama oma käsi mõistlikult - sealt tuli ka meie projekti nimi „Käed ja mõistus käivad käsikäes“. Projektiga soovin noortele tutvustada uusi tegevusi, millega Kundas praegu tegeleda ei saa. Selle jaoks, et saada projektile rahastust, osalesime noorte piirkondlike omaalgatuste konkursil “Nopi Üles”, kus saatis meid edu. Üks soovitus teistele noortele, kes soovivad oma projektiga algust teha, on jääda endale ja oma ideele kindlaks — miski pole võimatu!

DAVID OLENEVITŠ, 9. KLASSI ÕPILANE

Projekt „Erirahvusest noorte vahelised suhted ja konfliktid“

Erirahvuseliste laste ja noorte suhtlus on tugevalt häiritud keelebarjääri tõttu, mida näen ka oma koolis ja kodu ümbruses. Sellest ka minu projekti idee – „Erirahvusest noorte vahelised suhted ja konfliktid“. Rahastus sellele projektile on saadud „Nopi Üles“ omaalgatuste konkursilt. Nüüd proovime hakata tegema koolitusi sellel teemal ja noortetundeid, kus noored saavad praktiseerida omavahelisi suhteid ja ennast arusaadavaks teha. Loodan, et pärast seda teevad noored omavahel rohkem koostööd ja keelebarjäär on kadunud. Siiralt usun, et minu projektiga tuleb kaasa palju inimesi ja me suudame teha imesid.

KÄROL KIRSIPUU, 7. KLASSI ÕPILANE

HUVITAVAT

Kunda Ühisgümnaasiumi vene keele päev

Reedel, 2. veebruaril toimus Kunda Ühisgümnaasiumis vene keele päev, mis oli pühendatud A. Puškini loominguale. Sündmusest võtsid osa Aseri, Tapa, Sõmeru, Vinni, Haljala ja Rakvere koolide võistkonnad. Päev oli põnev — toimus viktoriin ja teadmisi kontrolliti Kahoot! keskkonnas. Viktoriini viisid läbi 10.-11. klassi õpilased. Vene keele päeval esinesid väiksed tantsijad Slaavi ühingust ja päeva lõpetasid meie kooli õpilased Karina Jakovleva, Kristina Jakovleva, Angelika Suslova, Daniil Ruzevitš, Dimitri Blitsin ja Ronald Smorodin etendusega „Muinasjutt papist ja tema sulasest Fölbist“.

VEENE KEELE PÄEVA PARIMAD:

I koht – Tapa Vene Põhikool

II koht – Vinni-Pajusti Gümnaasium

III koht – Kunda Ühisgümnaasiumi 9. klassi võistkond

Kiidame sündmusest osavõtjaid ja täname abilisi!

**MARINA KLIMENKO JA JELENA BOTŠKOVA,
KUNDA ÜHISGÜMNAASIUMI VENE KEELE ÕPETAJAD**

MÕISTATUS

$$\text{Kunda Ühisgümnaasiumi logo} + \text{Rubiku kuubik} = 1020$$

$$\text{Kunda Ühisgümnaasiumi logo} + \text{Poksikubik} = 2000$$

$$\text{Kunda Ühisgümnaasiumi logo} + \text{Sõmeru logo} = 1018$$

$$\text{Kunda Ühisgümnaasiumi logo} + \text{Sõmeru logo} + \text{Haljala logo} = ?$$

Saada õige vastus meile opilasesindus@kundakool.ee, et osaleda loosimises.

Õigesti vastanute vahel läheb loosi EV100 šokolaaditahvel.

Mõistatuse koostas Kunda kooli matemaatikaõpetaja Maiken Kukor.

Eesti Vabariik saja aasta pärast

Eesti Vabariik tähistab selle aasta veebruarikuus oma 100. sünnipäeva. Eesti on riigina veel üpris noor. Kui võrdleme Eestit näiteks Ameerika Ühendriikidega, siis selle riigi tekkimisest on möödas ligikaudu 250 aastat.

Olgugi et meie riik on alles saja-aastane, on meie ajalugu pikk ja kirev. Tänapäeval tuntakse Eestit aga kui tulevikku vaatavat riiki.

Eesti on e-riik, selles ei kahtle keegi. Juba esimesest kooliastmest peale puutuvad õpilased kokku arvutitega ja päevikud on asendunud e-kooliga. Meie haridussüsteem aitab digipädevuste kujunemisele kaasa, et Eesti ka tulevikus e-riigina areneks.

Keeruline on mõelda, kuhu veel edasi saab minna. Eestimaal ei ole kooli, kus arvutiklassi poleks, ja PISA-testid näitavad, et Eesti praegune haridussüsteem on maailma parimate seas. Tegelikult on võimalusi, kuidas Eesti haridus veelgi paremaks muutuks, palju. Usun, et Eesti tuleviku haridussüsteem kasutab neid võimalusi ära. 2118. aastal on paberile trükitud õpikud ajalugu. Ilmselt on seda teed läinud ka vihikusse kirjutamine. Kooli raamatukogu muutub palju-palju väiksemaks, sest koolidele loodud keskkonnast on võimalik kodus diivanil istudes oma le kirjanusteoseid laenutada. Tänu arvutile kaovad ka haiguspäevad, sest videokõne teel on võimalik tunnist osa saada.

Eesti haridussüsteem on juba 2018. aastal tulevikku suunatud ja kõik, mis praegu tundub võimatuks, on kindlasti 2118. aastal reaalsus. Loodan, et Eesti on saja aasta pärast teejuhtiks teistele riikidele tuleviku haridussüsteemi loomisel.

Sooovin kõigile toredat juubeliaastat!

KENT KERNER,
10. KLASS

Ma suudan vaevu ette kujutada, milline võiks olla Eesti saja aasta pärast. Kindlasti on palju muutunud ja kõik, mis meie jaoks tundub tavaline, on siis vana ja imelik.

Koolis on ilmselt väga palju muutunud. Kõikjal on digitaalsed tahvlid, vihikuid ja õpikuid ei kasutata enam ammu, raamatuid loetakse ainult telefonist, kontrolltõid parandavad arvutid. Võib-olla ei käidagi koolis ja õppimisi tehakse kodus arvutiga. Ehk on õpetajad hoopis robotitega asendatud?

Tegelikult võibki juhtuda, et kõik tööd teevad ära robotid ja inimesed vaatavad lihtsalt pealt, aga ilmselt hakkaks niimoodi igav ja nad jääks tööst ilma. Selleks

peaks ainult pooled töötajad robotitega asendama, et inimestel oleks võimalik millegagi tegeleda ja raha teenida.

Tegelikult loodan ma ainult seda, et Eesti oleks 2118. aastal üldse olemas ja oleks eestlasi, kes saavad meie riigi 200. sünnipäeva pidada. Tahaksin, et ka siis toimuksid laulupeod, kus lauldakse neidsamu eesti keelseid laule ja ollakse oma kodumaa üle uhked.

SIIRI KOKK,
6. A KLASS

Oli imeline päikseline talveilm. Õues oli kõigest kaks kraadi sooja. See on vist selle talve rekord. Mõelda vaid, et kunagi saja aasta eest oli ka Eestis lumi! Tundub kuidagi imelik. Praegu näeb lund küll ainult Antarktikas ja Arktikas.

Varsti on vabariigi aastapäev. Kõik teevad juba hoogsalt kingiplaane Eestile. Vahel mõtlen, et ka mina peaks tegema midagi erilist. Eesti saab ju ikkagi 200-aastaseks. Võiks võib-olla rohkem liikuda, kuid keegi ei liigu tänapäeval. Praegu käib kõik arvutis. Liikuma ei pea üldse. Äkki tuli mõte, et võiksin Eesti sünnipäevaks luua uue arvutimängu. See oleks tõsiselt vajalik. See peaks olema Eestiga seonduv ja võiks olla hariv. Tõusin voodist ja mu süda oli nüüd rahulik. Olin välja mõelnud parima kingiidee üldse.

Hakkasin end valmis sätima. Meie kodurobot oli mulle riided juba valmis seadnud. Huvitav, mida ta süüa tegi? Loodan, et midagi head. Jooksin alla kööki. Seal ootas mind maitsev hommikusöök. Vahel mõtlen, et meie kodurobot on roostes, aga söögi koha pealt küll mitte. Sõin ja läksin teleka ette.

Seal hakkas mind piinama üks küsimus: kas minna sõpradega arvutisse mängima või õppima? Otsustasin õppimise kasuks. Võtsin välja oma arvuti. Hea, et need ennast kokku panevad ja taskusse mahuvad. See on väga mugav. Võtsin lahiti tehnikaõpetuse ja panin kõrvaklapid kõrva. Lisaks ühendasin arvuti telekaga, et pilt suurem oleks. Vahel on õppevideod nii mõttetud, aga see oli päris kasulik - õpetas ise arvutite tegemist.

Mõtlesin vaatama minna, millega ema tegeleb. Ema on mul robotite programmeerija. Tal on praegu käsil suur projekt ja ta töökoorumus on väga suur. Seega ei jäänud ma tema juurde kauaks. Isa on ajaloolane. Sellepärast ma nii palju vanaaegsest Eestist teangi. Täna läks ta teise linna kae- vetöid üle vaatama. Ta töötab üldse vähe kodus. Kõlab väga vanaaegselt. Tänapäe-

val töötavad ikka kõik kodus. Vähemalt ei käi ta tööl mingi vanaaegse autoga, mida peab ise juhtima. Kõik autod sõidavad ise.

Suundusin oma kingitust tegema. See võib väga kaua aega võtta ja on tohutu töö, aga ma teen selle valmis

NORA ARON,
6. A KLASS

Aastal 2118 on meie koolil kümme korrust ja siin õpib viisteist tuhat õpilast. Igal lapsel on oma robot, kes aitab koolitöodes. Õpetajad enam ei õpeta, nüüd õpetavad robotid, aga õpetaja vaatab, et robotitel aku tühjaks ei saaks. Pärast kuuendat tundi peab igaüks oma roboti laadima viima. Laadimisakond on koolis kümnendal korrusel.

Pärast neljandat tundi lähivad lapsed sööklasse. Lapsed peavad sõitma liftiga, kuna koolimaja söökla on seitsmendal korrusel. Sööklasse sisenemiseks on vaja kaarti, millega lapsed on kooli registreeritud. Enam pole kokkasid, süüa teevad robotid, tuleb vaid sisestada soov, millist toitu soovid. Masin teeb selle kahe minutiga valmis.

Kui tunnid on lõppenud, lahkuvad lapsed koolist. Lendav buss võtab nad peale ja viib kodudesse.

DESIREE ROOTS, 6. A KLASS

Loodetavasti ei tule õpetajate asemele robotid. Arvatavasti tulevad õpikute asemele elektroonilised seadmed, sest tehnika areneb kiiresti. Loodan, et hinded kaotatakse ära. Õpilased õpiksid siis rohkem iseendale kui hinnete pärast.

TIMO KANGUR,
10. KLASS

Tulevikus on levinud iga-sugused nutisõltuvused. Aina vähem inimesi saab ilma tehnikata hakkama. Inimesed kaotavad suhtlemisioskuse ja väljas käiakse vähe. Unustatud on päikese- paiste ja mererannad, kuid elu ei ole halb.

STIIVO UUENI,
10. KLASS

Töökohtades võidakse asendada eestlased robotitega, mis oleks kurb, aga samas halenaljakas, sest me oleme ju eestlased: teeme tööd nagu robotid.

MIRJAM ONKEL,
9. KLASS

Muuseumides hakkavad olema inimeste kujud ja teh-

nika, mida me tänapäeval kasutame, pildid meie tänapäevalust, ehitised, söögid, vidinad, mida me praegu kasutame.

JANA ŠUMILOVA,
9. KLASS

Stiil on saja aasta pärast kogu maailmas ja Eestis sarnane: helendavate tulukes- tega nutikad kostüümid, mis oskavad inimese tahtele aluda. Kui on külm, siis teevad need sooja, ja vastupidi.

ANETE ALICE ORUMAA,
9. KLASS

Ma arvan, et saja aasta pärast on Eestis täiesti teistsugused koolid, mis on palju suuremad, heledamad ja korralikumad.

Ma arvan, et selleks ajaks on muutunud ka haridussüsteem, õpilastele ei panda enam hindeid, vaid vaadatakse, kui palju õpilane on arenenud ja kui aktiivselt ta tunnist osa võtab. Ei ole kohustuslikke tunde, iga õpilane valib ise viis ainet, mis teda huvitavad.

Koolides on rohkem suuri klasse, kõik need on heledad. Seintel ripuvad puute- tundlikud tahvlid. Igal õpilasel on oma laud ja tool. Laudadel on arvutid. Kõik nagu fantaasiafilmides. Õpetajaid pole ammugi, tunde annavad robotid. Kooli juhtkonda jääb vaid direktor ja tehnik, kes kontrolliks robotite tööd ja arveid. Ühel päeval on ainult kolm tundi. Kodutöid ei anta. Samuti puuduvad ka kontrolltööd. Õpilaste elu oleks tunduvalt kergem.

JANIKA LOGATŠJOVA,
9. KLASS

Saja aasta pärast läheb Eestil kindlasti veel paremini kui praegu. Meie riik areneb väga kiiresti paremuse suunas ning inimesed on siin õnnelikud. Usun, et siis on Eestis rohkem inimesi, moodsamad majad ja arene- num tehnika. Näiteks kasu- tatakse teatud valdkondades robotinimesi.

Koolid on saja aasta pärast palju mugavamad ja tunnid on nutiseadmepõhised. Paberi ja pliiatsi asemel kasu- tatakse tarku tahvelarvuteid, uusi teadmisi omandatakse sülearvutitest ning klassi- des kirjutatakse tunniüles- anded nutitahvlile. Tülikate treppide asemel on liftid ja eskalaatorid, koridorides on massaažitoolid ja vahe- tundides saab vaadata televiisorit.

Tänavatel sõidavad siis juba hõljuvad autod, bussid ja rongid ning noored liik- levad isesõitvate ruladega. Tehnika on siis nii arene- nud, et liiklusvahendid töö-

tavad elektriga, säästes loo- dust lämmastikust.

Ma loodan, et saja aas- ta pärast satub loodusesse vähem prügi ja mürgiseid aineid. Kõikide kahjulikkude pakendite ja kilekottide materjalid asendatakse erili- se väljatöötatud pakendiga, mis säästab loodust ja lagu- neb kiiresti kahju tekitama- ta. Tehased muutuvad nii nutikaks, et ei tooda kahju- likku lämmastikku ning klii- ma muutub stabiilsemaks: ei esine suuri kliimamuutusi nagu praegu. Me suudame selleks ajaks peatada loo- duse reostamise ja taastame loodusvarad.

Usun, et Eesti jääb heaks riigiks ja muutub paremaks- ki. Oleks uhke olla eestlane, kui kõik sujuks ka saja aas- ta pärast ning meil oleksid paksud metsad ja puhas vesi ning õhk.

KRETE TÄPP,
9. KLASS

Saja aasta pärast on Eesti hariduse poolest viie pare- ma riigi hulgas ning paljud inimesed tulevad Eestisse õppima. Tehnika areng on samuti erakordne. Leiutatakse mitmeid kuulsaid veebilehekülgesid ja teh- nikabrände. Eesti saavutab oma kuulsuse ja populaar- suse sellepärast, et inime- sed töötavad ise ja neid ei asenda robotid. Elu jätkub rahulikult. Kriisid, mis toi- musid varem, on vaibunud. Eestlased saadavad esime- sed astronautid Kuu peale. Eestist saab vahepeal ka kuulus olümpiariik ja Eesti sportlased arenevad dopin- guta. Eesti domineerib igal alal, ka korvpallis ja jalg- pallis. Eesti riigis pole enam maakondasid, vaid kõik on ühine riik. Linnad siiski säi- livad ja erinevad ehitised jäävad mälestusmärkideks noorematele põlvedele.

JANAR SÄDEME,
9. KLASS

Eesti Vabariik on saja aas- ta pärast huvitav koht. Kool hakkab hiljem ning tunde on vähem. Õpilasi õpetavad õpetajad, aga kui mõni töö- taja või õpetaja haigeks jääb, siis neid asendavad robotid. Leiutatud on toit, mis ahju pannes muutub suureks. Osa autosid on sellised, mis hõljuvad, ning arvutid ja telekad on puutetundlikud. Inimesed on sarnased, aga kannavad teistsuguseid riideid. Igaüks saab teha ise endale riided ja valida, mis värvi ta asjad on. Ma arvan, et ilm on suvel hästi soe ja talvel on palju lund. Mõnel talvel tuleb suur lumetorm ning hanged on üle pea kõr- ged.

BRITTE KARU,
5. KLASS

Eesti Vabariik on saja aas- ta pärast selline, et inimestel on veel tööd. Kui inimesed tööl ei käiks, siis ei saaks nad ka raha, ja kui raha ei ole, siis ei saa poes käia. Autod võiksid olla sellised, et rooli kõrval on mikrofon, mis kuuleb, kui autojuht kü- sib näiteks kohvi, siis see hakkabki kohvi tegema. Autod võiksid sõita päike- sepaneelidega. Eesti hari- dussüsteem võiks olla sa- masugune, sest kui lapsed ei käi lasteaias, siis ei oska nad kirjutada ja lugeda. Koolis peaks ka käima, sest koolis saab targaks ja häid hindeid. Ilm võiks olla selline, et su- ved on soojad, sügised kir- jud, talved lumised ja kevad- ded lillelised.

ARETTE REIGO,
5. KLASS

Saja aasta pärast on Eesti Vabariigis väga vahva elada. Koolis on õpetajate asemel robotid. Meile antakse ainult kunsti- ja arvutiõpetust. Vihikuid pole, on hoopis tahvelarvutid. Autod hak- kavad hõljuma ning nendele on peale kirjutatud „Eesti“. Nuppudega telefonid ei ole, on vaid nutitelefonid. Ini- mesed ei käi tööl. Robotid on nende asemel. Kuid pal- ka saavad ikka inimesed. 2118. aastal on Eesti seadus, et peab natukenegi trenni te- gema ning tervislikult söö- ma, aga see kõik ei tähenda, et ei võiks enam magusat süüa. Eestis hakkavad moes olema sinimustvalged riided. Telefonikaaned on ka sinised, mustad ja valged. Hinnad hakkavad langema, elektri eest ei pea maksta. Eestis on väga sõbralikud inimesed! Loodus jääb ikka selliseks nagu praegu, aga päike hakkab palju rohkem paistma.

MARTA-MARLIIN
TSÖGANOV,
4. KLASS

Saja aasta pärast on Ees- ti Vabariik täiesti pahupidi. Igal klassil on oma kool, kus nad saavad õõbimas käia. Tunnid ja vahetunnid kestavad 30 minutit. Õpila- sed õpivad tahvelarvutite- ga, mille saab koolist tasuta kaasa. Autod ja lennukid ei lenda, vaid teleporteeruvad. Tüdrukud käivad aktustel ja lõpetamistel põlvedeni puh- vis kleidiga ja poisid käivad ülikondadega. Loodusesse tulevad metsamajad ja loo- maaed. Aastaaegu on ainult kaks ja need on väga pikad: suvi kuus kuud ja talv kuus kuud.

LAURA ORGMETS,
4. KLASS